

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inerati do 80 pešit vrt 4 Din 2, do 100 vrt 2.50, od 100 do 300 vrt 3 Din 3, večji inerati pešit vrt 4 Din 4. // Popust po dogovoru, inerati davke posebej. // "Slovenski Narod" velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.- // Rokopisi se ne vračajo

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENU GRADEC, Slovinski trg 5 // Pošna hranilnica v Ljubljani št. 10351.

Pred totalno vojno na zapadu?

Nemci pripravljajo veliko ofenzivo

Po italijanskih vesteh zbirajo Nemci vse svoje vojne sile za napad na Francijo in se nameravajo izkrcati tudi na Angleškem — Nemške čete tudi ob holandski in švicarski meji — Nemčija prekinila telefonske zveze z inozemstvom

Rim, 27. okt. e. V zvezi z Ribbentropovim govorom poudarja italijanski tisk, da so v berlinskih službenih krogih izjavili, da Italijanski komentariji tudi zaradi tega, ker smatrajo, da bo bilo to zadnje sporočilo rajša zapadnim demokracijam in da bo sedaj Nemčija pričela odločno vojno akcijo in sicer v prvi vrsti proti Angliji.

Dopisniki italijanskih listov javljajo iz Berlina, da se v kratkem prične velika ofenziva proti Angliji, v kateri bodo uporabili vse pomorske in podmorske sile, kakor tudi vse letalstvo Nemčije in tudi ni izključeno, da bo ob tej priliki napravljen poizkus izkrcati nemške čete na angleškem ozemlju. V tej ofenzivi bodo uporabljeni tudi neka nova sredstva, ker v Nemčiji računajo, da jim bodo omogočila hitro zmago nemškega orožja.

Glede eventualne nagle akcije Nemčije na zapadni fronti, sodi italijanski vojni kritik general Cabazi, da se Nemčija pripravlja na ofenzivo, za katero pa je najprej potrebno, da premagata razne tehnične težave kakor tudi da preizkusi uporabo novih vojni sredstev. General smatra, da se bo ta ofenziva, za katero so potrebne dolge priprave, pričela še pred nastopom zime.

London, 27. okt. e. V presoji Ribbentropovega govora v Gdansk u in vrtov, ki ga je napravil po vsem svetu, se angleški politični krogi še največ ozirajo na odmev tega govora v Italiji. Poročila angleških opazovalcev iz Italije pa niso nič kaj enotna. Predvsem opozarjajo, da ekstremistično fašistično krilo, ki ga vodi Farinacci s svojim listom »Regime Fascista«, odobrava Ribbentropove izjave proti Angliji. Odgovorni politični krogi na se rezervirani in nečejo izdati svojih diplomatskih načrtov.

Pariz, 27. okt. e. Vsa poročila, ki so se mogla dobiti, potrjujejo, da so Nemci pripravili pričeti veliko ofenzivo. Očitanje nemških efektiv se v zadnjih dneh stopnjuje. Del terena med francoskimi in

nemškimi četami je poplavljen zaradi močnega deževja. Kljub temu pa vojni strokovnjaki mislijo, da so mogoči napadi večjega obsega. Sodijo, da so dobili nemški vrhovni poveljniški ukaz, naj se pripravijo za akcijo v primeru, če bi politični šefi napravili sklepe, ki zahtevajo vojaške napore na zapadni fronti.

Pariz, 27. okt. e. Iz Nemčije javljajo o koncentracijah večje množine nemškega vojaštva ne samo v Porenu, temveč tudi ob holandski meji, dalje pri Baslu in ob švicarski meji z blizvo Avstrijo.

London, 27. okt. e. Telefonske zveze med Nemčijo na eni ter Švico, Holandijo, Belgijo in skandinavskimi državami na drugi strani so deloma še vedno prekinjene. Vzpostavljene so bile samo deloma telefonski promet s Holandsko in Švico, vendar z nekaterimi omejitvami. V Berlinu je bil tudi izdan nalog, da morajo odleži vsi tuji poročevalci osebno oddajati svoje brzojavke na pošti.

O vzrokih vseh teh ukrepov obstajajo razne razlage. Ena od teh pravi, da hočejo nemške oblasti preprečiti, da bi prehitro dospeli v inozemstvo vesti o večjih premikanjih čet v Nemčiji. Iz Holandske res poročajo, da zbira Nemčija ob obalah Severnega morja izredno močne oddelke vojaštva.

Iz tukajšnjih holandskih krogov se izve, da je bilo zadnje dni na severni obali Holandske v okolici mest Altmara in Dem Heder koncentriranih okrog 50.000 holandskih vojakov. Ker je ta del obale brez jezov, mislijo, da je bil ta ukrep napravljen v želji, da bi se pred eventualnim presenetjem.

Poleg tega doznava v istih krogih, da je bilo prebivalstvo severno od Utrehta in še v nekaterih drugih krajih obveščeno, da bo moralo zapustiti svoje kraje. Skozi te kraje je izpeljan velik prekop. Žigar jezovi bi se v primeru potrebe kot prvi podrl, tako, da bi bila poplavljena vsa pokrajina v primeru vpada nezaželenih gostov.

Iz istih krogov se tudi doznava, da so holandske baterije sestrelile tri angleška letala, eno blizu Sestrberga, dve pa blizu Bergena. Posadke so bile internirane.

Duff Cooper o bodoči Nemčiji

Berlin, 27. okt. e. Berlinski radio javlja iz New Yorka: Bivši angleški vojni mini-

ster Duff Cooper je pred dnevi prispel v New York. V pogovoru z novinarji je izjavil, da je v Londonu že izdelan načrt, kako bo razdeljena premagana Nemčija. Južna Nemčija in Avstrija bosta tvorili podunavsko državo, ki bo najbrž monarhija z Otonom Habsburškim na čelu. Prusija, kolikor je ostane po zadovoljivi Poljskih zahtev, pa bo tvorila z ostalim delom Nemčije drugo nemško državo.

Rusi se pogajajo v Londonu in Berlinu

Anglija namerava kupiti v Rusiji žito in petrolej, med tem pa ogledujejo Rusi nemške industrijske centre

London, 27. oktobra e. Predvčerajšnjim popoldne je zunanji minister Halifax sprejel v zunanjem uradu ruskega veleposlanika Majskega. Zvečer ob 21.30 je Oliver Stanley obiskal Majskega v veleposlanstvu in pričel pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe. Glasove, ki pravijo, da namerava Chamberlain poslati trgovinsko delegacijo v Moskvo, smatrajo v zunanjem uradu za prenašanje, toda ne taji, da namerava Anglija skleniti sporazum z Rusijo, da se na ta način izogne vsaki možnosti nesoglasja.

Po poročilih iz najbolj zanesljivih virov izhaja, da namerava Anglija odkupiti žito, surovine in celo petrolej po zelo ugodnih pogojih, da bi na ta način oslabila izvoz iz Rusije v Nemčijo. Če pride do tega sporazuma, bo Anglija dobavila Rusiji kavčuk, industrijske stroje in drugo kolonialno blago, kakor tudi specialne stroje za tekstilno industrijo.

Berlin, 27. oktobra e. Sovjetska gospodarska delegacija, ki ji načeljuje komisar Te-

bošan, je prispela sredi ob 20.30 v Berlin. Na postaji so goste sprejeli nemški trgovinski minister Funk, predstavniki zunanje ministrstva, predstavniki nemške vojske in ruski veleposlanik Skvarcev. Ruska delegacija šteje nad 60 članov, med katerimi je tudi artilerijski general Savčenko z več oficirji. Clani delegacije so se nastanili v hotelu »Adlon« in bodo najbrž danes pričeli pogajanja s pristojnimi nemškimi krogi. Del ruske delegacije prispe še drevi.

Delegacija se bo pogajala glede nakupa raznega materiala, ki je potreben Rusiji. Kdaj se bodo ta pogajanja končala, se pozitivno ne ve, a v dobro poučenih krogih mislijo, da bodo pogajanja trajala več tednov. Predvidenih je več potovanj ruske delegacije po nemških industrijskih centrih, kjer bodo Rusi imeli priliko, da vidijo delo in izdelavo blaga, prihajajočega v poštev za Rusijo. Pri tej priliki bodo Rusom razkazali tudi več tovarn orožja in ostale vojne industrije.

Bolgarija ne bo spremenila svoje politike

Tehnične priprave za parlamentarne volitve, ki naj dokažejo, da bolgarski narod odobrava politiko svoje vlade

Sofija, 27. okt. e. V ministru notranjih del je bila včeraj konferenca, na kateri se je razpravljalo o vprašanju volitev narodnih poslancev. Sklenjeno je bilo, da se predstavnikom občin pošlje okrožnice, kako je treba izvesti tehnične priprave za volitve.

Listi se vzdržujejo vsakih komentarjev vladne deklaracije o politiki, ki jo bo izvajala nova vlada. Edino poslužbeno »Včeraj in danes« in »Včeraj« posvečata uvodnike vladni deklaraciji. Tako piše »Včeraj in danes« med drugim: »Nova vlada dr. Kjoselvanova bo nadaljevala politiko notranjega in zunanjega

miru, kar je bila prva skrb v vseh njegovih dosedanjih vlad. Vlada je trdno odločena nadaljevati politiko nevtralnosti, ki odgovarja želji bolgarskega naroda. Podlaga te politike je želja vlade, da ohrani in ojača prisrčne in prijateljske odnose s sosednjimi državami.

»Včeraj« piše, da je novi program vlade določila nova mednarodna situacija, ki se kaže v življenju vseh narodov. Predvsem je bilo treba osnovne črte notranje in zunanje politike spraviti v sklad z željami naroda. Zato je vlada sklenila, da v volitvah konzultira bolgarski narod

Amerika hoče ostati nevtralna

Tako je izjavil sredi predsednik Roosevelt — Senat je odklonil predlog za prepoved izvoza strupenih plinov

Washington, 27. okt. e. Predsednik Roosevelt je imel sredi noči na radiu govor, v katerem je odgovarjal na radijske govore raznih pristašev izolacijske politike in, nasprotnikov izpremembe nevtralnostnega zakona. Roosevelt je izjavil, da je napram vsem trditvam teh govornikov, da bo sprememba zapletla Ameriko v vojno enostavna resnica ta, da Amerika hoče ostati nevtralna in se nikakor neče zapletati v vojno. Oni, ki govorijo o tem, da bodo ameriški mladeniči štirali krvavice na evropskih bojiščih, podajajo namenoma napačno sliko. Nihče nima namena, da bi pošiljal ameriški vojske v Evropo.

Ameriški senat je včeraj sprejel dodatki k nevtralnostnemu zakonu, ki določa stroge kazni za vse tujke ladje, ki bi priplule v ameriška pristanišča pod ameriško zastavo. Predlog opozicije, da se s posebnim dodatkom prepove izvoz strupenih plinov in metalcev ognja, je bil odklonjen. Končno glasovanje o izpremembi k nevtralnostnega zakona bo v senatu najbrže jutri.

Moskva, 27. oktobra e. Sovjetski tisk objavlja ostre napade proti akcijam neklih skupin v Zedinjenih državah za spremembo zakona o nevtralnosti. Lest trdi, da so v ozadju tega veliki karteli za fabrikacijo orožja in municije. V teh napadih je ostro zlasti glasilo rdeče vojske »Krasnaja Zvezda«, ki prinaša karikature predstavnikov ameriške tehnične industrije,

ki slikajo kako skušajo ameriški reakcionarci poslati ameriški narod v evropsko klavnico.

Usoda parnika »City of Flint«

Moskva, 27. oktobra AA. (DNB) Uradno poročajo, da je ameriška ladja »City of Flint«, ki je zaradi pokvare priplula v pristanišče Murmansk v spremstvu nekega zastopnika nemških oblasti za nadzorstvo nad tihotapskim blagom, in so jo internirali, do bila dovoljenje pristaniških oblasti, da sme zapustiti sovjetske teritorialne vode, ker so njen tovor med tem pregledali. Ladjo so izpustili in prav tako izpustili iz internacije nemškega zastopnika za nadzorstvo nad tihotapstvom na podlagi haške konvencije iz leta 1909. Omenjeni nemški zastopnik je zdaj spet na ladji »City of Flint«.

New York, 27. oktobra e. Ameriški listi objavljajo kot posebno senzacijsko vest, da je ruska vlada ameriško ladjo »City of Flint« izročila Nemčiji v dar.

Litvanci v Vilnu

Berlin, 27. okt. e. Iz Kovna javljajo, da je bil med rusko vojaško delegacijo in litvanskimi delegati dosežen sporazum, glede na vkorakanje v Vilno. Čete so pod vodstvom generala Mikauša davi ob 9. vkorakale v okrašen Vilno.

Iz notranje politike

PROSVETNA POLITIKA BANOVINE HRVATSKE

Ban dr. Subašić je odredil, da se izplača »Pravi Hrvatskega narodnega gledališča« 266.700 din na račun zaostankov banovinske pomoči. Dalje je odredil pomoč v znesku 20.000 din županstvu v Tomislavgradu za popravilo doma Stjepana Radića ter 60.000 din za dograditev šolskega poslopja v Starem selu.

»KAK OGRAZA SLOVENSKE KORISTE«

Pod tem naslovom je priobčil »Domoljub« agitacijski članek, na katerega odgovarja v uvodniku pravkar izšla številka »Domovine«, ki piše med drugim: »Spodbujeni po hrvatskem zgledu nekateri tudi pri nas kar ne morejo več počakati, kako bodo naši številčno in tudi gospodarsko močnejši bratje uredili svoj novi dom, temveč zahtevajo, da uredimo tudi našo slovensko narodno skupnost kar na slepo po hrvatskem vzorcu. Če pa velja kje stari in že tolikokrat preizkušan rek: Ni vse za vsakogar, mu gre vse uvaževanje v tako važnih odločitvah, ko se postavljajo temelji za ves naš bodoči narodni razvoj. Vsaki stavbi je treba predvsem močnih temeljev, da ne bo že prvi plj pometel z našo novo hišo.

Nato se bavi »Domovina« z zmožnimi trditvami »Domoljuba« ter jih zavrača s stvarnimi dokazi, ki bodo nedvomno zanimali ves naš kmečki stan.

ZAKAJ SE UDELEŽUJEM HSS SENATSKIH VOLITEV

Današnji »Hrvatski dnevnik« komentira kandidature za volitve v senat na Hrvatskem in pravi med drugim: Potreba razpisati volitve za hrvatski sabor se tembol čuti, ker bodo 12. novembra volitve v senat na podlagi zakona, ki ni niti napreden, niti demokratičen. HSS bo kljub temu nastopila tudi pri volitvah v senat, ker hoče ostati dosledna načelu, da se ne abstiniira pri nobenih volitvah, pri katerih more postaviti svojo listo.

Nato poudarja »Hrvatski dnevnik« velik pomen kandidaturi zastopnika muslimanskih Hrvatov dr. Filipovića ter zastopnika bunjevskih Hrvatov Josipa Vukovića, napoved pa pravi: Mi Hrvati ne pripisujemo nobene važnosti niti senatu, niti volitvam v senat.

SENATSKI KANDIDATI NA HRVATSKEM

Včeraj je bila objavljena v Zagrebu kandidatna lista za volitve senatorjev na področju banovine Hrvatske. Kandidatov je 13, 10 jih pripada HSS, 2 SDS, 1 pa JRZ. Kandidati so 1. dr. Mihajlo Skvrca, bivši veliki župan v Dubrovniku (HSS); 2. dr. Ivan Pernar, odvetnik v Zagrebu (HSS); 3. Venceslav Vilder, publicist v Zagrebu (SDS); 4. Nikola Srdović, kmet iz Dugege sela (HSS); 5. Josip Vuković, kmet iz Suhotice (HSS); 6. Sava Kosanović, publicist iz Zagreba (SDS); 7. Dr. Isidoro Filipović, odvetnik iz Jajca (muslimanski pripadnik); 8. Šime Belamaric, kmet iz okolice Šibenika (HSS); 9. Dr. Nikola Subašić, bivši minister iz Šibenika (JRZ); 10. Anton Barčić, kmet iz županije (HSS); 11. Vinko Sarničić, župan s Korčule (HSS); 12. Anton Pavlović, posestnik iz sreza Brinje (HSS); 13. Fran Malčić, kmet iz okolice Zagreba (HSS). Izmed namestnikov sta znana industrialec Josip Prpić iz Zagreba ter odvetnik dr. Ljubo Lentić iz Splita, vodja dalmatinske SDS.

ZA NAŠE MORJE

31. t. m. bo poteklo 21 let, ko so bile obveštene hrvatske zastave na jamborih vojnihih ladij, prevzetih od avstro-ogrskih oblasti v Pulju. Jadranska Straža proslavlja vsako leto ta dogodek, letos pa ga namerava proslaviti še bolj svečano s celo vrsto prireditev v teku jadranske tedna v Zagrebu od 28. t. m. do 5. novembra. V tem času bodo prireli vsak dan predavanja, gledališke predstave in druge manifestacije za naše morje.

ZAPLENJENE REVILJE IN LETAKI

Banska oblast v Zagrebu je po »Zavnem pravdniku« zaplenila prvo številko mesečnika »Život« in 9. št. revije »Nova Evropa«, ki izhajata v Zagrebu. Nadalje je bilo zaplenjenih več letakov, med njimi »Poziv meščanstvu«, ki ga je izdalo Društvo pobornikov pravde v Zagrebu.

NOV TEDNIK SDK

V Slavonskem Brodu bo začel izhajati tednik »Brodski riječ« kot glasilo samostojne demokratične stranke.

MUSLIMANSKA ORGANIZACIJA V JUŽNI SRBIJI

Skopje. »Naš dom« poroča: Skupina mladih muslimanskih intelektualcev v Skopju pripravila ustanovitev Udruženja muslimanov slovanske srbskega porekla. Udruženje bo zasledovalo kulturne, gospodarske in nacionalne interese.

Egiptski bombaž za Anglijo

Kairo, 27. okt. br. Včeraj je bil med angleško in egiptsko vlado sklenjen sporazum, po katerem bo Anglija odkupila od Egipta 80 milijonov kg bombaža. Cena za blago se bo pozneje določila.

Rusija sprejela turško stališče

v zadevi ankarskega pakta — Turki-rumunski razgovori naj bi razčistili novi položaj

Ankara, 27. okt. e. Sredi se je tu izvedelo, da je ruska vlada sprejela turško stališče, na podlagi katerega Turčija ne more upoštevati nobenega predloga, ki bi bil nasproten z duhom turško-francosko-angleškega pakta. Diplomatski razgovori med Saradzgom in ruskimi delegati se nadaljujejo. Sovjetski predstavniki so, kakor kaže, izvršili znatne spremembe svojih predlogov. Razgovori v Ankari se tičejo odnošajev Rusije in Turčije napram Rumuniji.

Rumunski veleposlanik, ki je odpotoval v Bukarešto, se je v kratkem vrne v Ankaro. Smatrajo, da bo dobil v Bukarešti navodila, ki bodo dovolila vključitev Rumunije v pogajanja v Ankari. Če bodo ta pogajanja potekala povojno, pričakujejo, da bosta v kratkem obiskali Moskvo rumunski in turška delegacija. Ob tej priliki bodo poskušali dobiti od Rusije jamstvo za Črno morje glede na Rumunijo in Turčijo.

Carigrad, 27. okt. e. Med rumunsko in turško vlado se vodijo važni politični razgovori, ki so v zvezi s sklenitvijo pakta med Turčijo in zapadnimi državami. Pogajanja se nanašajo na medsebojno ojačanje obeh držav in na paragraf 4. angleško-francosko-turškega pakta, ki določa turško podporo v primeru napada na Rumunijo. Po dvehurnem razgovoru s turškim zunanjim ministrom Saradzgom je rumunski veleposlanik v Ankari z letalom odpotoval v Bukarešto, da poda poročilo svoji vladi in da sprejme nova navodila.

Turčija ne zbira vojaštva na sovjetski meji

Ankara, 27. okt. e. Anatolska agencija javlja: Nekateri inozemski listi so objavili poročilo, da ima Turčija na svoji zahodni meji zbranih 300.000 vojakov. Agencija je pooblaščenca izjaviti, da je to poročilo brez vsake podlage.

Rusi utrjujejo črnomoške luke

Bukarešta, 26. okt. o. Iz objave poveljnika luke v Konstanci je razvidno, da je ruska vlada po zaključitvi ankarskega pakta, po katerem je zaveznikiškim vojnim ladjam dovoljen prehod skozi Dardanele, pričela dovoljevanje črnomoške luke utrjevati. Poveljnik je opozoril rumunske ladje na nevarnostni pas pri Sebastopolu, kjer so ruske pomorske oblasti položile mine. Ob enem so bile opozorjene vse ladje, da so opazili pred vhomom v Bospor odtrgano mino.

Belgija se bo uprla vsakemu napadu

Nočni govor belgijskega kralja za nedotakljivost belgijske nevtralnosti

Bruselj, 27. okt. e. Kralj Leopold je davi ob 2.15 srednjeevropskega časa imel po radiu govor, ki so ga prenašale vse severno ameriške radijske postaje.

Kralj se je v svojem govoru bavil v glavnem s položajem Belgije kot nevtralne države. Izjavil je, da je ohranitev nevtralnosti življenjske važnosti za Belgijo. Če bi se Belgija zapletla v vojno, bi se bitke vršile na belgijskem ozemlju, to pa bi pomenilo uničenje Belgije. Pred 25 leti

se je Belgija junaško zoperstavila kruti invaziji. Če bi bila sedaj zopet napadena, bi se branila še desetkrat močneje.

Kralj Leopold je izrazil upanje, da bo Amerika dala svojo moralno podporo Belgiji v sedanjem položaju.

Curij, 27. oktobra. Pariz 10.12, London 17.85, New York 446, Bruselj 74.50, Milan 22.50, Amsterdam 236.50, Berlin 178.75, Stockholm 106.15, Oslo 101.25, Kopenhagen 86.05.

Angleški odgovor Ribbentropu

Chamberlain obsoja nemško propagando in poudarja angleško moč — Halifaxove izjave o mednarodnem položaju

London, 27. okt. s. Ministrski predsednik Chamberlain je v svojem običajnem tedenskem poročilu o mednarodnem položaju izjavil med drugim v spodnji zbornici:

V zraku so bila angleška bojna letala zelo aktivna. Med nemškimi letalskimi napadom na angleško eskortno skupino preteklo soboto zjutraj sta bila dva izmed šestih bombnikov uničena. Popoldne istega dne sta poskusili napad zopet dve formaciji, v katerih je bilo 9 oziroma 12 bombnikov. Sigurno je, da so bili od teh sestreljeni štirje, najbrže pa pet. Prilodnega dne sta bila eden ali dva nemška bombnika sestreljena pri Saint Abbs Head. Mi nismo pretrpeli nobenih izgub. Delovanje letalskih edinic za zaščito obale je bilo skoro nepretrgano in je dalo ta teden sigurne uspehe. Letala so iz zraka pravčasno odkrila polja min ter so tako obvarovala eskortne skupine ladij pred nesrečo. Letala so tudi zapazila 7 podmornic, 4 od teh so bile napadene. Imamo vse razloge da mislimo, da je bila najmanj ena od teh težko poškodovana in druga uničena od naših vojniških ladij in to po navodilih naših letal. Protiletalsko topništvo je pri napadih na Rosyth in Scapa Flow sestrelilo dva nemška bombnika in povzročilo tako škodo tudi na drugih nemških bombnikih, da jim je bilo nemogoče doseči svojih oporišč.

O postritvju podmorniške vojne je izjavil: Postritvje smo vedno pričakovali in lahko trdim, da imamo položaj v rokah. Kljub uspehom pri enem ali dveh napadih, sovražnik ni v napadih in potapljanju mogel doseči onih rezultatov, kakor ob začetku svetovne vojne. Opozoriti moram na naraščajočo nezakonitost nemške podmorniške kampanje. Izgleda, da je sedaj postalo pravilo, da nemške podmornice potapljaajo trgovske ladje brez predhodnega svarila. Ponovno se je zgodilo da so bili potniki in posadke v majhnih odprtih čolnih postavljeni na sreda morja ter izpostavljeni mrazu. V primeru »Yorkshire« je posebno obžalovanja vredna izguba življenj med ženami in otroki, ki so se vračali domov z vzhoda. Drug kruti primer je bila potopitev francoske ladje »Bretagne«, ki je vozila z veliko številom žensk in otrok. Nobena beseda ni dovolj huda za obsodbo takega načina vojevanja.

O ankerski pogodbi pa je rekel: Pogodba je izključno orodje, miru, ne ogroža nikogar in ima samo namen, da se zoperstavi napadu. Angleška, francoska in turška vlada se tudi pogajajo o vprašanju finančne in ekonomske pomoči Turčiji. Nato pa je izjavil: Glavna točka Ribbentropovega govora je bila, da je Anglija, in ne Nemčija želela in pripravljala vojno. Toda ves svet ve, da je to neresnično. Nobena vlada se ni nikdar bolj goreče trudila, da se izogne vojni, nobena vlada ni riskirala več, da ohrani mir, kakor je to storila naša vlada. Vlada je že objavila bistvene dokumente o vojni. Mi samo želimo, da nas svet presoja po dejstvih, ter smo zadovoljni, ko vemo, da je sodba velike večine nevtralnih opazovalcev nam v korist. Poslanik Henderson je poročal, da je ob izbruhu vojne zunanji minister Ribbentrop vzpodbujal Hitlerja in mu se v zadnjem trenutku zagotovila, da Anglija ne bo šla v vojno. Ta isti mož pa sedaj trdi, da so bili vsi cilji angleške politike od leta 1933 dalje usmerjeni na vojno z Nemčijo. Bodoča zgodovina bo morala preiskati vprašanje, koliko na veliki tragediji našega časa je posledica Ribbentropovega napačnega razumevanja naše politike in značaja angleškega na-

rođa. Izgleda, da ima Ribbentrop namen, da vabi Rusijo na križarsko vojno proti angleškemu imperiju. Ko pa je Ribbentrop prvič prišel v Anglijo leta 1936, je v nastopnem govoru izjavil, da je Hitler prepričan, da preti Evropi in britanskemu imperiju samo ena nevarnost in to da je nadaljnje razširjenje komunizma. To da bi bila najhujša vseh nesreč. (Glasen smeh). Strašna posebno zato, ker se ljudje te nevarnosti zavejo navadno šele takrat, kadar je prepozno. Zaključek, ki smo ga dobili iz Ribbentropovega govora, pa je, da je nemška vlada očitno napravila izbiro v onem smislu, ki sem ga označil v govoru 12. t. m. Nemška vlada je po Ribbentropovem govoru sporočila, da je njen namen, da gre v borbi do konca z vso energijo in močjo. Če je to res njena odločitev, je na to možen samo en odgovor in mi smo pripravljeni, da ga damo. Ni bila Anglija ona, ki je izzvala Nemčijo. Nemška vlada je bila ona, ki nas je s ponovnimi napadi, kljub ponovnim svarilom prisilila, da smo končno oklevaje prišli za orožje. Nemška vlada je ona, ki vsled svojega brezobzirnega kršenja danih obljub in pravic ter svobode drugih narodov, nosi odgovornost za to vojno in vse njene posledice.

Slične izjave je podal v zgornji zbornici zunanji minister lord Halifax, ki je med drugim rekel:

Cepprav rusko-turški razgovori niso dovedli do zadovoljivega zaključka, je vendar angleški vladi v posebno zadovoljstvo da sta tako Rusija, kakor Turčija poudarili svoje tradicionalno medsebojno prijateljstvo. Angliji je mnogo lažje na tem, da vidi dobre odnose med Turčijo in Rusijo zlasti se po sklenitvi nove angleško-francosko-turške pogodbe ki je Anglija ne bi bila nikdar sklenila, če ne bi bila pripravljena o lojalnem sodelovanju Turčije z Anglijo v interesu obeh držav.

Treba je opozoriti, da je ruska akcija v Baltiku vzemirila ne samo prizade države temveč tudi mnogo širše kroge. Ni popolnoma jasno, kakšno je precizno stanje pogajanj med Rusijo in Finsko. Ne bi hotel z nadaljnjimi besedami teh pogajanj oteževati. Ni tudi jasno, kakšna bo reakcija v skandinavskih državah, če pridejo ta pogajanja na mrtvo točko. Kar se nas tiče, smo mnenja, da ne more biti nobenega interesnega konflikta med Rusijo in Finsko, ki ga ne bi bilo mogoče rešiti na miren način. Upam da se bo našel razumen zaključek rusko-finskih pogajanj.

Politika angleške vlade seveda nikdar ne more biti taka da bi popustila od obveznosti, ki jih je prevzela na pram Poljski. Poljska je doživela posebno tragedijo z razdelitvijo v dva dela: vzhodnega in zapadnega. Zadnje kar bi hotel storiti je, da bi branil akcijo ruske vlade proti Poljski, še posebej no z ozirom na čas, ko je bila ta izvedena. Treba pa je upoštevati dvojje 1. Rusija tega nikdar ne bi bila storila, če ne bi bila Nemčija začela z vpadom na Poljsko, ne da bi bila pri tem celo napovedala vojno. 2. Akcija Rusije se razteza samo do one narodnostne meje na zapadu, ki jo je pri sklepanju versajske pogodbe priporočil lord Curzon kot mejo Poljske.

Anglija ne priznava ruskih ugovorov

Uradni komentar angleške vlade dokazuje, da se Anglija ravna po mednarodnih zakonih

London, 27. okt. s. V uradnih angleških krogih so precej presenečeni nad noto ruske vlade, ki ugotavlja, da Rusija ne priznava angleškega seznama vojnega-tihotapskega blaga in preiskave nevtralnih ladij s strani angleških kontrolnih organov. Angleški uradni komentar k ruski noti pravi: Angleška vlada ruskih argumentov ne bo mogla priznati. Postopanje Anglije v izvrševanju blokade je v popolnem skladu z obstoječimi mednarodnimi zakoni.

Seznam vojnega-tihotapskega blaga, ki ga je sestavila Anglija, se sklada s seznamom obeh vojniških strank v svetovni vojni, kakor tudi s seznamom, ki so ga tedaj sestavile ameriške Zedinjene države. Tudi gorivo je bilo že tedaj smatrano kot bistveno vojno-tihotapsko blago, prav tako bombaž, ker ga je mogoče uporabljati za izdelovanje streliva. Živila pa so na seznamih vojnega-tihotapskega blaga že 150 let.

Nemške izgube na morju

London, 27. oktobra s. Angleška admiraliteta javlja, da je angleška mornarica Goodwin Sandu odkrila ostanke in razbitine nemške podmornice.

Letalsko ministrstvo javlja, da je na podlagi izpovedi zajetih nemških letalcev ugotovljeno, da so Nemci pri sobotnem napadu na eskortno skupino ladij izgubili 7 letal.

London, 27. oktobra s. Iz trupa nemške podmornice, ki so jo ponoči našli ob Goodwin'ski peščini v Kanalu, so potegnili okoli 60 trupel nemških mornarjev in jih spravili v Dover. Ni še ugotovljeno, kdaj in kako je bila podmornica uničena. Pred nekaj dnevi je bilo s kraja, kjer so sedaj našli uničeno podmornico, slišati topovsko streljanje, zaradi megle pa ni bilo mogoče ugotoviti vzroka streljanja. Domnevali so, da je tedaj podmornica napadla in potopila nek ladijo, kar sedaj skušajo dognati potapljači.

London, 27. oktobra s. Neka angleška tovarna ladja je sporočila, da je po ogorčeni borbi s topovskimi strelci potopila nemško podmornico, ki jo je bila napadla. Mornarji s potopljene angleške ladje »Seaventure« pripovedujejo, da je nemška podmornica proti njihovi ladji izstrelila 20 do 30 topovskih strelcev. En izstreljek je šel skozi ladijsko kuhinjo, ne da bi bil ranil kuharja.

Izselitev Nemcev iz tujih držav

Kodani, 27. okt. mp. Dopolnili daneskih listov poročajo: Hitler je z vsem poudarkom izjavil, da bo vztrajal na tem, da se vse nemške manjšine v drugih državah izselijo v Nemčijo. Upošteval ne bo nobenih prigovorov nemških manjšin. Nemčija lahko sprejme na svoje ozemlje 1.250.000 ljudi.

Kodani, 27. okt. Danski Nemci so imeli veliko zborovanje, na katerem je bilo soglasno sklenjeno, da so Nemci na Danskem proti izselitvi v Nemčijo. Na sestanku so določili posebno dopisništvo, ki bo odpotovalo v Berlin, kjer bo v imenu nemške manjšine na Danskem protestiralo proti vsaki nameri repatriacije.

Fašistični očitki vatikanskemu glasilu

Rim, 26. okt. z Veliko pozornostjo je v tujakih političnih krogih vzbudila kampanja, ki jo je pričela fašistično glasilo iz Cremona »Regime Fascista« proti vatikanskemu glasilu »Osservatore Romano«. Fašistični list očitno vatikanskemu dnevniku, da vedno zagovarja Žide in se s tem postavlja v tabor nasprotnikov Italije. Zanimivo je, da se je naklada vatikanskega glasila v zadnjem času močno dvignila.

Ostani in ostani čla Vodnikove družbe

Cenen nakup sadja

Ljubljana, 27. oktobra Na prošnjo Kmetijske zbornice v Ljubljani je ministrstvo pošte uvedlo novo nižjo tarifo za poštno pakete s svežim sadjem. Namen te nižnje tarife je, da se lahko nakupijo manjše količine cenejšega sadja naravnost od producenta in da se omogoči čim večja potrošnja sadja po vsej državi.

Za pakete s svežim sadjem se plača taksa pri teži do 6 kg 5 din, od 6 do 9 kg 8 din, od 9 do 12 kg 10 din brez drugih taks. V težjih paketih od 12 kg, se sadje ne sme razposiljati. Paketi smejo vsebovati le sveže domače sadje kakor češnje, jabolka, hruške, grozdje, marelice, breskve, češnje, višnje, kutine, sveže fige, limone in pomaranče ter kostanj, lešnike, mandeljne in orehe in lupinca. Z eno spremnico se lahko odpošlje trije paketi, če so od istega pošiljalca in naslovljeni na enega in istega sprejemnika. Te tarife veljajo od 1. maja do 15. decembra vsakega leta.

S tem je omogočeno, da si naročijo sadje tudi revnejši sloji, posebno v krajih, kjer ni sadja.

Opozorjajo se pa vsi, ki si želijo nabaviti sveže sadje naravnost od producentov, da se poslužijo tega načina nakupa sadja. Da bi bilo čim večje število interesentov deležnih te ugodnosti, naj bi naročila in prodajo sadja potom poštinskih paketov organizirale kmetijske, sadjarske in vinarske družnice, ker so one najbolj za to poklicane.

Prvi vzorec snega

Ljubljana, 27. oktobra

Tudi prvi sneg v tej sezoni je marsikoga presenetil. V Ljubljani so sicer včasih vsi vremenski muhi in se nam zdi samo po sebi umerno, če po poletni vročini začne deževati. Snegovi sneg pa se je večer po hudih nalivih zelo ohladilo. V sredo popoldne je se grmelo kar je pa bil že znak da se tople zrčne plasti zelo mešajo s hladnejšimi. Grmenje jeseni in pozimi navadno napoveduje sneg kakor poleti pogosto točo.

Letos se nam je sneg začel ponujati zelo zgodaj, kar velja predvsem za planine. Na planinah je že delj časa precej snega, ki bo oblažal. Celotno nižje gore so zelo zasnežene, tako je n. pr. na Golci 30 cm snega. Na planinah je močno snežilo tudi včeraj. Popoldne je snežilo že v nižjih legah, ko je v Ljubljani šele »dihal« po snegu. Na Krimu je zapadel popoldne debel sneg. Danes je Krim zasnežen do vznožja.

V ljubljanski kotlini je začelo snežiti ob 19.30. Snežilo je pozno v noč in čeprav med dežjem, se je sneg kmalu prijel tal. Vendar je zdaj zemlja še pretopla, da bi sneg lahko oblažal. Davi je ostalo le še za vzorec snega, ki je dopolnje skopel. Skupno so znašale včeraj padavine v Ljubljani 20,5 mm.

Davi je bilo precej hladno, vendar je v zvezi se precej južno. V sredo zjutraj je bilo celo nekoliko hladnejše kakor davi. Tedaj je temperatura znašala 1 stopinjo, davi pa 1,6 C.

Na Dolenskem je snežilo mnogo bolj in bo sneg najbrž nekaj časa oblažal. — Zdi se, da sneg ni napravil nikjer posebne škode. V Ljubljani ga je bilo premalo, da bi potrgal telefonske žice kakor prejnjala leta. Sicer pa zdaj dobivamo kabelsko omrežje in se ne bojimo več tako snega. Na vrtovih je zdaj po večini le zimska zelenjava in pospravljeno je tudi že cvetje ki ga prodajajo te dni za okrasitev grobov.

Zanimalo vas bo da je lani jeseni prvič mežilo šele 6. decembra, torej dobrih 5 tednov pozneje kakor letos. Nekateri napovedujejo, da bo letošnja zima zgodnja, vendar se napovedi o tem, kakšna bo zima, navadno še bolj nezanesljive kakor vremenske napovedi za daljšo dobo sploh.

Ivan Mrak 70 letnik

Ljubljana, 27. oktobra

Jutri bo praznoval 70-letnico svojega rojstva Mrak Ivan, posestnik in vpokojeni vlakovodja drž. žel. v Šiški.

Jubilant je splošno znana osebnost. Narodne organizacije imajo v njem svojega najmarljivejšega delavca. Še vedno je aktiven v raznih društvih, posebno vidno vloga pa ima pri šišenskem Sokolu, kateremu poveča vso svojo ljubezen. Šišenski Sokol ga šteje med svoje najmarljivejše člane, kjer deluje že dolgo vrsto let za veličino sokolske misli. Ob vsaki slavnostni priložnosti ga vidimo v sokolskem kroju in ne moremo si misliti sokolske prireditve brez njega. Kot velik Slovan in Sokol se je udeležil vseh velikih sokolskih izletov. Bil je dvakrat v Sofiji, na veselekoliških izletih v Pragi in drugod.

Na vseh izletih je z velikim ponosom in z mladeniško čilostjo nosil s seboj sokolski prapor. Pri društvu za zgradbo Sokolskega doma v Šiški je izredno delaven podpredsednik in gospodar. Za sokolski dom skrbi kot pravi oče.

Naš jubilant je bil rojen 28. oktobra 1869 pri Sv. Križu pri Kamniku. Ker so se njegovi starši kmalu preselili v Podgorje, je preživel svoja mlada leta tam. Po končani vojaški službi je vstopil v službo k železnici. Z marljivostjo in strokovno sposobnostjo se je povzpela do vlakovodje. Svojo soprogo Marjano je dobil v Podgorju. Iz tega zakona se mu je rodilo 6 otrok, od katerih pa živita še dva. Sin Jože je učitelj, hči Zora pa je poročena s zdravnikom dr. Cibrom Francem. Svoje otroke je vzgojil v sokolskem duhu.

V Šiški si je ustvaril svoj dom. Njegova hiša je veljala vedno za narodno usmerjeno. Med svetovno vojno je bila znana »sokolska« hiša in je veljala za najbolj zarotniško.

Največja njegova zabava pa je njegov lepi vrt. V svojem urejenem vrtu goji cvetice in znane so njegove daljše in krizanteme, ki uživajo sloves daleč naokrog. Kot upokojenec živi sedaj srečno s svojo družino, vendar pa nikoli ne miruje.

Ostava slovaške vlade

Bratislava, 27. okt. s. Včeraj dopoldne se je sestel slovaški parlament, na katerem je bil soglasno izvoljen za predsednika dosedanji začasni predsednik republike dr. Tiso, ki je nato svetano prisegel. Slovaški ministri svet je imel včeraj sejo, na kateri je bilo sklenjeno, da vlada poda ostavo. Predsednik republike je ostavo sprejel in poveril začasno vodstvo poslov podpredsedniku vlade dr. Tuki in ostalim članom vlade.

vedno dela. Če ni v svojem vrtu pri cveticah, ga pa vidimo v Sokolskem domu. Je član mnogih narodnih društev tako pri Narodni četnici, kjer je bil dolgoletni član odbora in pobornik pozitivne pevškega zbora ter ustanovitelj javne knjižnice pri CMD in drugod.

K njegovejmu jubileju mu kličemo od vsega srca, da bi nam ostal še dolgo let zdrav in srečen s svojo družino. — Zdravo! — br.

Iz Kranja

— Premoten slepar. K trgovcu Podjarsku je prišel te dni neki neznanec. In mu navedel, da ga pošlje za naročilom poslovođa tvrde Kašče iz Jesenic, ki je podjarskov osebni prijatelj. Trgovec je seveda neznanca takoj naselil in mu je v dobri veri oddal novo možko obleko, plašč, svileno srajco, samovoznico, kloboč, par čevljev in potni kovček, torej kompletno novo obleko od glave do nog. Neznanec je vse skupaj lepo odnesel v novem kovčku, toda ne na Jesenice, temveč v Ljubljano, kjer je nameraval vse skupaj prodati. Omenjeni trgovcu, katerega je neznanec na ta način oslepil za vrednost 3744 din, je na srečo kmalu izvedel od prijatelja iz Jesenic, da ta ni nikomur ničesar naročil in da se je nekdo očitno lažno poslužil njegovega imena. G. Podjarski je o dogodku nemudoma obvestil kranjsko policijo, kateri je dal na razpolago tudi svoj avto. Z njim so se podali policisti na lov in poizvedovanje za premetenim sleparjem. Končno se je policijskemu organu g. Kremžarju posrečilo, da je sleparja zasledil nekje v Ljubljani in ga z vso robo privedel nazaj v Kranj. Aretiranec je neki Očepek Lovrenc, doma iz Zagorja ob Savi.

— Tatvina kolesa. Tatvine koles se v zadnjem času v Kranju stalno povečujejo. Dan za dnem prihajajo na policijo prijave okradencev in le redko se zgodi, da bi lastniki prišli nazaj do svojih koles. Najbrže mora biti tu na delu cela družba, ki ukradena kolesa prenaša in prodaja naprej. V noči od srede na četrtek je zopet neznan tat spjal kolo poštenu uslužbencu Pergarju Dragotinu in sicer iz dvorišča poštne postaje. Kolo je črno pleksano znamke »Columbia« in ima evidenčno številko 2-74660-12.

Iz Celja

— Celjski sokolski klub bo priredil drevi v svojih prostorih v hotelu »Evropa« bratovljinu za prvenstvo v mesecu oktobru. Prijave se bodo zapisovale v poslovno knjigo drevi ob osmih.

— Celje. Atletiki. V nedeljo 29. t. m. ob 15 se bo pričela na Glaziji podstavna prvenstvena tekma med SK Celjem in Atletiki Srečanje obeh lokalnih rivalov bo vsakekoro zelo zanimivo in tudi važno, ker bi se Celje z zmago nad Atletiki povzpelo na prvo mesto na prvenstveni tabeli celjske skupine. Za tekmo vlada v Celju in okolici mnogo zanimanja.

— Dve nesreči. V Smarju pri Jelšah se je v sredo ponesrečil 72letni ključavničarski mojster Ignac Jagošič od Sv. Petra na Medvedovem selu. Ko je bil zaposlen na strehi Gasilskega doma v Smarju je izgubil ravnotežje in padel na zemljo. Pri padcu si je zlomil desno nogo. Ko se je vozil 14letni Anton Žilfar iz št. Jurija ob juž. žel. v sredo zvečer z vlakom domov, je med postajama Štorami in št. Jurijem padel iz dvorčnega vlaka. Pri padcu si je zlomil desno roko pod komolcem. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

— Smrt dijaka. V Zdravstvenem domu v Celju je umrl v četrtek 15letni dijak IV. razreda celjske gimnazije Karel Jazbec, sin posestnika z Vrha pri Planini. Truplo so prepeljali na Planino, kjer bo v soboto pogreb.

— Velika sokolska proslava v Celju. Prihodnje leto bo praznoval celjski Sokol 50-letnico obstoja. Ob tej priložnosti bo do voljenjem saveza v Celju medžupni sokolski zlet, na katerem bodo sodelovale vse sokolske župe v dravski banovini. Obenem bo celjska sokolska župa praznovala 30-letnico, odkar je bilo njeno delovanje oblastveno dovoljeno. Svečanosti bodo prirejane v velikem obsegu.

Iz Loke pri Zidanem mostu

— Učitelj Ciril Vrtovec je upokojen. Nedavno je bil upokojen naš zaslužni učitelj g. Ciril Vrtovec, ki je služboval pri nas vsa povojna leta. Bil je kot vzgojitelj pravi oče svojih mladih. Zato ga je vse spoštovali in ljubili. Po naravi je mehka, nežna duša, ki raje krivico sam trpi nego da bi jo storil drugim. Načelo vsega njegovega delovanja je: »Česar nočeš, da tebi kdo drugi stori, tega tudi ti drugim ne stori.« Tako ima učitelj g. Ciril Vrtovec nešteto prijateljev v svojem stanovskem krogu, ki ga vsi visoko cenijo. Po svojem pripravljanju je odločno napreden ter je kot tak naročen na napredne časopise in deluje tudi pri naprednih društvi. Svoj za službeni pokoj bo užival na skromnem domu, ki si ga je postavil v Loku. Z njegovim odhodom je nastala na šoli občutna vrzel. Dobre učitelja in vzgojitelja pogreša zlasti osnovnolska mladina. Pogreša pa ga tudi učiteljstvo, s katerim je po svojem delovanju bil vedno v najbolj prišrčnih odnosih. Na loški ljudski šoli sedaj manjka ena učna moč. Vodstvo šole je združilo dva razreda, katere skupno poučuje šolski upravitelj g. Gošiša Andrej. Pri zadeti starši naprošamo šolsko oblast, da nam pošlje v doglednem času novega učitelja.

Iz Radeč

— Obratovalnica za »izolit« plošče bo povečana. Inž. Milan Hmelj ima v Radečah lastno obratovalnico za izdelovanje gradbenih plošč »izolit«. Te dni je zaprosil za dovoljenje za adaptacijo in prižidek svoje obratovalnice. V kratkem bo komisijski ogled.

— Zganjekuha je zavzela največji razmah. Letošnja sadna letina je bila, izredno dobra. Med drugim so bogato obrodile tudi slive. Naši kmetje namakajo sadje v velikih množinah. Sedaj pa se je pričela zganjekuha. Marsikje so nakuhali že sedaj po 100 in še več litrov slivovke in sadjevke. Zganje je izredno poceni. Dobra slivovka se dobi že od 10 do 14 din liter. Zato ni čuda, da se na splošno opaža, kako ljudje pijančujejo. Nekateri so kar noč in dan pijani. Ubogi bodo otroci, ki bodo spočeti v takem stanju. Prokletstvo alkohola bo prišlo na nje. Ali ni to nikogar, ki bi zaježil pijančevanje? Ali ni bilo umestnejše, ko bi se sadje v veliki meri raje sušilo in bi kot tako služilo za hrano našega siromašnega prebivalstva?

Boleznica

KOLENDAR

Danes: Petek, 27. oktobra katoličani: Sabina, Frumenci

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Maria Antoinetta
Kino Slo: Vražja družina
Kino Union: Zaljubljenca
Kino Moste: »Čar bohemov« (Jan Klepura, Marta Eggerth) in »Muhasta nevesta«

Klavirski koncert bolgarske pianistke prof. Z. Kovačeve ob 20. v mali Filharmonični dvorani

Razstava sodobne bolgarske knjige v dvorani Narodne galerije (Narodni dom)

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Ospod s'ta

Hiša ambulance državnih železnica na Celovški cesti je vse poletje in že lanske leto kazala dnevno menjajoče se znake, da se z njo nekaj godi. Zmenjali so najprej stropnike in tla, lepo sobo za sobo, kakor se lepo preganjan nadležna bolezen Okužen material so nakupili okoli in okoli nje, dokler ga niso odpeljali na žgoče sonce v tropske kraje. Potem so letos spomlad postavili stavbni odre in odpuhili ves zunanji omet. Oknom so dali betonske napušče, stene pa so pri kapu obložili z umetnimi kamnitimi ploščami svetle barve. Pred hišo so napravili krasen dvor in ga zasedali z angleško travico. Tudi na stebre za zastave niso pozabili. Ko so bila vsa ta dela končana, so stavbni odre zopet lepo podrli, tako da je hiša skozi vse poletje kazala lice sirovega zidu, kakršnega vidimo pri onih siromakih, ki si postavljajo svoja zavetišča več zaporednih let, kakor se jim pač steka skozi kronum dohodki. Ob nastopu slabega jesenskega vremena pa so zopet postavili stavbne odre in sedaj ometajo hišo menda za stalno. Prej so izmenjali še nekaj oken nad vhodom in pometali ven zopet one kamnite okenske napušče, ki so jih spomlad z občudovanja vredno naglico vzidali.

Vsa reč sedaj kaže, da bodo z zidanjem in preurejanjem železniške ambulance, ki se vleče že dobri dve leti, enkrat vendarle gotovi. Pred vodom štrli iz betonskih podstavkov še železo, ki kaže, da bodo postavili še dva stebra. Ko bosta tudi ta dva gotova, potem bo pa prišla na vrsto še polomljena ograja. Počasi se daleč pride. Način takega dela pa pravijo ljudje »likarje«. Če se likarija dogaja na prostoru, ki je za devetimi zidovi, potem je ljudje ne vidijo in se nad njo ne gledujejo. Če je pa tako očitna kot je ta, potem je pa za nas vse skupaj stamotna in pohujšljiva.

Iz Trbovelj

— Roditeljski sestanek priredi 5. novembra II. državna deška ljudska šola v Trbovljah. Sestanek bo ob 15. v tretjem razredu. Udeležiti naj se ga vsi starši otrok, ki hodijo v to šolo. Starši udeležite se tega važnega sestanka, na katerem bo govora o sodelovanju šole z domom, brez izjeme prav vsi. To bo v vašo korist in v korist vaših otrok!

SOKOL

— Sokolska četa Lavrica. Sokolska četa Lavrica priredi v nedeljo ob 15.30 v društveni dvorani Dobroviškovo igro v 3 dej.: »Radikalna kura«. S tem bo aglita četa otvorila letošnjo prosvetno sezono. Igra je dobro naštudirana. Sodelovalci bodo stari izveščani igralci, domači tamburaši in pevci. Po igri bo zabava. To leto poteka četi v izredni delavnosti, vsi bratje in sestre, posebno pa prednjaški zbor se z vsem pripravljajo na drugo leto, ko praznuje četa 10-letnico obstoja. Vabimo na Lavrico. Zdravo!

SPORT

— »Seunigov memorial«. Moto Hermes v Ljubljani razpisuje v medklobsko hitrostno dirko na Grad za nedeljo 29. t. m. Proga je dolga 850 m. Start stojič v intervalu ene minute, motor v pogonu. Dirka se začne ob 15. Pravico udeležbe imajo vsi člani klubov, verificirani v MSKJ kot gostje pa verificirani člani inozemskih klubov, včlanjeni v FITCM. Tekmovalci bodo razdeljeni na kategorije po moči motorjev, in sicer po ljudskih motorjih do 100 ccm in tri turne kategorije ter tri sportne. Tekmovalci, ki bo dosegel najboljši čas dneva, prejme prehodni pokal »Seunigov memorial«. Druga pravila običajna.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri
Petek, 27. oktobra: zaprto
Sobota, 28. oktobra: številka 72. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol
Nedelja, 29. oktobra: ob 15. uri: Neopracovana ura. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20. uri: Kozarec vode. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol
Ponedeljek, 30. oktobra: zaprto

✱

»Striček Vanja«, delo ruskega pisatelja Čehova prinaša v letošnji spored novo obelje. Nastroj ruskega življenja in odtenki, s katerimi so narisani Čehovi junaki, dajejo igri svojevrstno barvo prisrčnosti in globine. Premiera bo v četrtek, 2. novembra.

OPERA

Začetek ob 20. uri
Petek, 27. oktobra: Ob 15. uri Poljub. Dijaška predstava. Globoko znizane cene. Sobota, 28. oktobra: Prodana nevesta. Izven. Gostovanje g. Manoševskega. Znižane cene od 30 din navzdol
Nedelja, 29. oktobra: ob 15. uri: Poljub. Izven. Znižane cene od 30 din

DANES VELIKA PREMIERA NAJKRASNEJŠEGA ZGODOVINSKEGA FILMA

Maria Antoinetta

Norma Shearer Tyrone Power

Deloma po romanu Stefana Zweiga

Nabavite si vstopnice v predprodaji!

KINO MATICA — tel. 21-24

Ob 16., 19. in 21.15 uri

Življenje mlade, nezkušene princeze, poročenke kraljice Francije. — Razkošje na francoskem dvoru. — Sovražstvo Madame Dubarry do Marie Antoinette. — Velika ljubezen Marie Antoinette do grofa Fersen. — Spletke na dvoru. — Revolucija. — Tragičen konec najlepše franc. kraljice!

Danes nepreklicno ZADNJKRAT!

Nepozabni užitek nudi film s slavnim pevskim parom
JEANETTE MACDONALDOVO
in EDDY NELSONOM
KINO UNION — Tel. 22-21

ZALJUBLJENKA

Film bajnega razkošja — odličnega petja.
prekrasnih toalet. Vse v naravnih barvah!

KINO SLOGA, tel. 27-30

Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri.
RAJZJA DRUŽINA
v prijateljsko, njihova zvestoba v bogastvu, revščini in sijaju... Najnovejši Metro-tehnik z jugoslovanskim napovedovalcem dr. Svetislavom Petrovičem!

Napeta drama iz življenja veleme-
nega podzemlja. — Petorica mladih
ljudi v borbi za obstanek, njihovo
prijateljstvo, njihova zvestoba v bogastvu, revščini in sijaju... Najnovejši
Metro-tehnik z jugoslovanskim napovedovalcem dr. Svetislavom Petrovičem!

DNEVNE VESTI

— Promocija. Promovirana bosta jutri na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gg. Anton Röger iz Ljubljane in Matej Postuvan iz Ivanjskega. Cestitamo!

— Stanje našega kilinga. Stanje našega kilinga dne 24. t. m. kaže v primeri s stanjem dne 15. oktobra naslednje izpremenbe. Pri aktivnih kilingih so se naše terjatve napram Bolgariji znižale za 66.000 na 984.000 din, napram Madžarski za 9.000.000 na 25.664.000 din, napram Nemčiji za 585.000 nemških mark na 10 milijonov 76.000, napram Turčiji za 6,5 milijonov na 7.272.000 din in napram Slovaški za 2,6 milijona slovaških kron na 4.421.000 kron. Terjatve napram Češkoslovaškemu protektoratu so pa narasle za 1.285.000 Kč na 45.077.000 din. Pri pasivnih kilingih so se povečale terjatve Bolgarije za 387.000 na 1.812.000 din, terjatve Italije za 7,4 milijona na 136.134.000 din, Rumunije za 5,7 milijonov na 31.986 tisoč din, dočim so se terjatve Švice znižale za 164.000 švicarskih frankov na 700.000 frankov.

— Carinski dohodki. Od 10. do 20. oktobra so znašali carinski dohodki 28.655.650 din. Lani v istem času so znašali 27.608.455 din, letos so bili torej večji za 3,80%. Od 1. aprila do 20. oktobra so znašali carinski dohodki 558.776.736 din.

— Ustavično delo na polju. Slabo vreme silno ovira delo na polju. Naš kmečki človek je navajen že od nekdaj, da spravi vse poljske pridelke z njiv do praznika Vseh svetih, kar mu bo pa letos zaradi dežja oteženo, če ne onemogočeno. V ljubljanski okolici in so ljudje zelo hiteli, da pravčasno vsaj del teh pridelkov spravijo v kleti in sploh pod streho. Zaradi mokre zemlje pa je sedaj vsako delo na polju onemogočeno in bo treba najbrž počakati lepših dni, da spravijo s polja tudi repo, ki je skoro vsa še na njivah.

— Poplavljena pot. Pota v Stožicah za Jerkovo pekarno so vedno pod vodo zlasti pot v bližini mitniške čuvajnice. Od deževnem vremenu stoji na tej poti 20 do 25 cm vode, ki se ne more nikamor odtekat. Tako stoji tu cel bajej do prihodnjega deževja. Peš hoditi ni mogoče, razen čez kup gramoza ob vodi. Kdor ne verjame, da imamo pri nas na javnih potih bajeje, se lahko o tem na lastne oči prepriča. Morda se bo pa pristojna oblast zganila in poskrbela, da bo našla ta voda odtok.

— Izvoz živin v Nemčijo. V sredo se je mudil v Čakovcu odposlanec nemškega gospodarskega ministrstva, da pregleda nekatere klavnice, kjer se bo klala živina za izvoz. Posetil je Varazdin, Čakovec, Mursko Soboto, Ptuj, Maribor, Celje, Trbovlje in Ljubljano. Povsod je ugotovil, da so klavnice v redu. V kratkem se prične velik izvoz raznih živin v Nemčijo. Čakovaška klavnica že dve leti in pol ni delala za izvoz.

— Razdelitev kontingentov za november. Včeraj je bila v Zavodu za pospeševanje znanje trgovine v Beogradu pod predsedstvom pomočnika trgovskega ministra Save Obradovića seja strokovnega odbora za razdelitev kontingentov za mesec november. Razdeljeni so bili kontingenti za izvoz prašičev, masti, slanin in goveje živine za Nemčijo, goveje živine za Italijo in prašičev za Švico.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo nestanovitno in hladno vreme s padavinami. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Zagrebu, Mariboru, Kumboru in Dubrovniku. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 17, v Dubrovniku in Kumboru 16, v Beogradu, Sarajevu in Visu 14, na Rabu

12, v Zagrebu 10, v Ljubljani 8,4, v Mariboru 6,7. Davi je kazal barometer v Ljubljani 750,0, temperatura je znašala 1,6.

— Zrtve napada. Posestnikov sin Franc Gregorič iz št. Vda na Dolenjskem se je sredi vracal precej pozno iz sosedne vasi domov. Ko pa je šel mimo nekakega skednja, so nenaadoma planile izza vogala nadenj temne sence napadačev. Bili so okoliški fantje, ki so se Gregoriča lotili s koli in ga pobili na tla. Napadači so Gregoriča ranili na glavi in mu prazdejali več poškodb tudi po rokah in po životu. Ranjenca so pobrali drugi ljudje, ki so ga prenesli v bližnjo hišo, nato pa so ga na zdravniško oddelno prepeljali v ljubljansko bolnico Orožniki so v zadevi surovega napada uvedli preiskavo.

— Dva mlada ubežnika. Od svojega dedajalca, nekakega pekarskega mojstra na Brdu pri Viču je že pred tedni neznan kam pobegnil 13letni vajenec Ignac Trobentar, ki je doma iz Ptuja. Od svojega gospodarja posestnika Vinka Ševca v Beli Cerkvi v novomeškem okraju pa je pobegnil 13letni pastir Lojze Banč, ki ga tudi zamaš isčejo že nekaj tednov.

— Nesreče. V delavnici državnih železnic na glavnem kolodvoru je včeraj zgrabil stroj delavca Franca Brinovca za desno roko in mu zmečkal prste. — Brezposelnih žagar Anton Trumbić se je včeraj peljal s kolesom po mokri cesti, pa mu je spodrsnilo kolo in je padel. Potolkel se je po glavi. V bolnico se je zatekel onč tu di posestnik Andrej Baraga iz šmarja pri Grosupljem, ki ga je na vasi popadel pes in ga ugriznil v desno nogo.

— Žile ji je prerezal na roki. V vasi Žrvika pri Slavonskem Brodu je bila v sredo zvečer umorjena 70letna Stana Obliž. Bila je sprta s svojim podnajemnikom Josipom Poličnikom. Njegov brat ji je večkrat razbil okna in končno je vložila tožbo. Brata Poličnik sta ji zagrozila z osvetlo. V sredo zvečer je prišel Josip pijan domov, kjer je navallil z nožem na Obližovo. Prerezal ji je žile na rokah, da je kmalu izkrvavela.

— Samomor. V Somboru se je v hotelu zastrupil z arzenom tapetniški pomočnik Josip Mani, star 28 let.

— V zaporu se je poročil. V sredo so imeli v Varazdinu zanimivo poroko. V zaporih okrožnega sodišča se je poročil 28letni Rudolf Slatković s 24letno Julko Bolfan. Slatković je obojen na 2 leti in pol ječe zaradi tatvin. Oženil se je, da bi mu žena vodila gospodarstvo, ker nima doma nikogar.

— Brodar utonil. V Donji Dubravi je prevažal ljudi čez Dravo že dolga leta brodar Stjepan Rusak, star 60 let. V torek ponoči je pa padel z broda v naraslo Dravo in utonil, ker ni bilo nikogar blizu, da bi mu prišlo na pomoč.

Iz Ljubljane

— Iz Ribji trg. Blago je bilo danes lepo, a ga je bila malo. Med morskimi ribami so prevladovala cenejšje vrste. Grlice so prodajali po 10 din, sardelice po 16, sardale po 20, a po isti ceni so bile tudi že lepe skuše. Oslič in cipli so bili po 24 din, hobotnice pa po 28 din kg. Rečne ribe so bile napredaj tudi žive, in sicer kiti po 12 din. Kljub zelo otežčenemu ribolovu zadnje čase so ostale cene še nespremenjene.

— Opozorjamo na nocojšnji klavirski koncert bolgarske pianistke prof. Zeni Kovačeve iz Sofije v mali filharmonični dvorani. Umetnica bo igrala dela skladateljev

Mozarta, Beethovna, Schumann, Chopina, Cankova, Vladigerova in de Falla. Začetek točno ob 20. uri, koncert bo v mali filharmonični dvorani ter se dobe vstopnice v knjižarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

— Dve nesreči na Marjinem trgu. Na Marjinem trgu je vedno dosti promet in so zato tam tudi nesreče pogoste. Včeraj dopoldne ob 10. je privozil na motornem kolesu po Wolfovi ulici posestnik Pavel Markelj in skušal prehiteti na Marjinem trgu voz s tovorom gramoza posestnika Franca Jevnikarja. Ko je motokiklist že skoro zdirjal mimo, pa je z zpušno cevjo zadel ob prednje kolo pri vozu in odletel z motorja. Padel je na rob granitne kocke in se hudo poškodoval na glavi in po životu. Zaradi padca se je precej poškodovalo tudi motorno kolo. Popoldne, malo pred 14, se je skoro na istem mestu pripetila druga nesreča. Posestnik Franc Kušar z Lahovega stada je prav tako vozil gramož čez Marjini trg v smeri proti Zvezdi čez trg je šel z vozom pravilno po desni strani in celo prav počasi, nankrat pa je stopila pred smalečvo trgovino s hodnika 62letna zasebnica Jaga Lena Bremšek iz Doba pri Domžalah, ki jo je desni vogal gramozne truze zadel v glavo in jo podrl. Zenska je padla pod voz in dobila še druge poškodbe po nogi in po životu. Kušar je na klice ljudi takoj ustavil, nakar so ponesrečenko potegnili izpod voza in obvestili o nesreči reševalce. Ki so Bremškovo odpeljali z avtomobilom v bolnico. Do nesreče je prišlo zaradi nepravilnosti kmečke žene in je bil vzrok pri stvari popolnoma nedolžen, kar so izpovedale tudi številne priče.

Danes mornarska večerja v gostilni »Ražem« na Žabjeku

— Iz Motokiklist podri kolečarja. V Siški na Celovški cesti je smotil okrog 8. podri posestnik Veloslav Suštaršč z Rakitne z motokiklom mitniškega paznika Milana Deklevo, ki se je peljal s kolesom proti mestu. Suštaršč je skušal na cesti prehiteti kolečarja, zadel pa je pred hčo št. 204 naravnost vanj. Deklevo je zaradi zaleta padel čez krmilo in odletel na cestni tlak, kjer je obležal s krvavo glavo in drugimi poškodbami po životu. Reševalci so ga prepeljali v bolnico. Suštaršč, ki je povzročil nesrečo, se je napram stražniku izgovarjal, da kolečarja sploh ni opazil pred seboj, čeravno je Celovška cesta dokaj dobro razsvetljena.

— Iz Dijaškinja skočila z II. nadstropja. V sredo dopoldne se je odigral v gimnazijskem poslopiju v Strossmajerjevi ulici razburiliv dogodek. Med pavzo ob 10. je zvedela dijakinja 4. razreda Bogomila Cirko, da je prišla v šolo njena mati vprašat glede njenega vedenja in učnega uspeha. Dekletce se je tisti hip poglalo na odprto okno v II. nadstropju, malo poselelo na njem, potem je pa skočilo skozi okno. V razredu je nastal vik in krik, dijakinje so

hitro obvestile profesorje in odhitele tovarišici na pomoč. Nemudoma so bili obveščeni reševalci, ki so obupano dijakinjo naložili na avto in jo odpeljali na kirurški oddelke splošne bolnice Cirko, ki je sreči padla na trato pod oknom. V bolnici so jo takoj preiskali in nam danes poročajo, da je prav po naključju ostala skoraj nepoškodovana ter ima samo malo natrto eno vreteno na hrbtnici kar pa ne bo imelo posledic za njeno zdravje. Dijakinja se je prestrašila zato, ker je dobila v šoli ukor zaradi svoje živahnosti in se je bala kaj bo doma.

— Iz Proslava jadranskega dne. Jadranska straža opozarja na svečano akademijo ki jo priredita ljubljanska krajevna odbora za mesto in železnica v proslavo jadranskega dne v ponedeljek 30. t. m. ob 20. v dvorani Trgovskega doma v Ljubljani. — Na sporedu bo med drugimi tudi petje pevskega društva »Sloga« in solopetja. Vstopnine ne bo.

— Iz Umrla je v bolnici po težki dolgotrajni bolezni gospa Albina Bahar, gostilničarka v šiški Celovška cesta 111. Kraj in čas pogreba bo objavljen jutri.

— Iz Prva plesna vaje ženskega oddeska Soče bo danes ob 20. v Trgovskem domu. Vstopnina din 7.—, garderoba din 2.—. Spremljevalke plesalk imajo prost vstop. Obleka promenada. Prijave se sprejemajo pri blagajni in v pisarni Soče, Kralja Petra trg 8, 523.—

— Iz Akademija za bolelega M. Kogolja bo v petek 3. nov. ob 20. v operi. Vstopnice od 24 din navzdol so v prodaji pri operni blagajni.

— Iz Ljubljanske občinske davščine in pristojbine — plačljive v novembru 1939. za III. četrtletje proračunskega leta 1939-40. Lastnike in upravitelje hiš opozarja mestno poglavarstvo v Ljubljani, da dosepe občinske hišne davščine in pristojbine (vodarina, gostščina, kanalska pristojbina) za III. četrtletje proračunskega leta 1939-40 najpозnejše do 15. novembra 1939. v plačilo. Mestno poglavarstvo vabi zato vse prizadete davčne zavezance, da poravnajo svoje obveznosti čimprej, najpозnejše pa do 15. novembra 1939., ker bo moralo mestno poglavarstvo po tem roku izterjati davčne zaostanke prisilno ter pri tem zaračunati zamudnikom 6% zamudne obresti in opominjalne ter rubežne stroške.

— Iz Prijet slepar in tat. Policija je aretirala že delj časa zasledovanega bivšega uslužbenca mestne elektrarne Alojza Gradiska, ki je sleparil stranke po mestu. Dasiravno je bil svoj čas zaradi kraje čina na škodo mestne občine odpuščen iz službe, se je Gradšek še vedno zglašal pri strankah kjer je rastopal kot uslužbenec mestne elektrarne. Ogoljufal je nebroj strank za večje in manjše vsote, zraven pa je, ker so mu ljudje kot mestnemu nastavljenicu zaupali in ga v zaprtih prostorih niso nadzorovali, kradel kot sraka.

— Iz Mlečke Kovačeve. V neko gostilno na Poljanski cesti je prišla smoti vesela družica dveh deklet in dveh kavalirjev. Sedli so k mizi v posebni sobi, ki pa ima izhoda na dvorišče in od tam na cesto. Družba je v sobi veseljačila dobri dve uri

in naročala liter za litrom. Ker so razvijala dekleta sijajen tek, je morala natakarka prinesti na mizo tudi najboljša jedila, ki jih je premogla kuhinja. V sobi je bilo čedalje bolj živahno, naenkrat pa so glasovi utihnili. Medtem ko je natakarka stregla gostom v veliki sobi, se je četvorica čisto potihoma zmuznila na dvorišče in odhitela nezamano kam v temo, ne da bi poravnala račun. Ker natakarka nikogar izmed gostov ni poznala, jih bo najbrž težko izslediti.

— Iz Tatvine koles so na dnevnem redu. Tatovi koles so neugnani in krajejo kolesa Ljubljancem, ne da bi se dosti zme-nili za stražnike na cesti ali oprezujoče detektive. Na Starem trgu je bilo včeraj ukradeno 1000 din vredno kolo znamke »Sieler« Feliku Kupcu. — Izpred Jamnikove gostilne na Viču je bilo ukradeno 600 dinarjev vredno kolo znamke »Sylva« mešarskemu pomočniku Andreju Božnarju iz Vrhnove. — Stanke Zbogor pa je prijavil, da mu je tat ukradel 500 din vredno kolo.

— Iz »Krstno slavo« naše vojne mornarice, v spomin na dan, ko so prvič po svetovni vojni zaplapolale na našem brodvju jugoslovanske zastave, ki se bo vršila v soboto dne 28. t. m. ob 20. v sejni dvorani mestnega poglavarstva, vabi vjudno »Združenje bivših mornarjev« vse odslužene mornarje in pomorsko zavedno občinstvo.

— Iz Jugoslovanske - bolgarskalka v Ljubljani vjudno vabi svoje člane in prijatelje, da se zanesljivo udeležijo nocojšnjega klavirskega večera gđ. Zeni Kovačeve, profesorice Muzikalne akademije v Sofiji in priznane bolgarske pianistke. Koncert bo v mali dvorani filharmonije ob 20. Vstopnice se dobe v Matični knjižarni ter pred koncertom pri blagajni.

— Iz Vse pevke in pevce iz Ljubljane ter okolice se zberemo drevi ob 20. v Hubadovi pevski dvorani poslopija Glasbene Matice (Vegova ulica) k skupni vaji za nastop o Vseh svetih pri Sv. Križu. Naslednje vaje bodo ravno tam v nedeljo ob pol 11. in v ponedeljek ob 20. Vse note dobi-te pri vajah. Naj nihče ne izostane in se ne zanaša na drugega! Uprava

Dve nesreči in samomor

Maribor. 27. oktobra. Poškodbam je podlegla trgovčeva žena Pavla Štokova iz Kamnice, ki jo je doletela, kakor smo poročali, v Vrbanovi ulici, usodna prometna nesreča, ki je padla med vožnjo s tovornega avtomobila.

Davi ob 7.30 je povozil tovorni avto v Studenci na Aleksandrovi cesti dijakinjo Brigito Gajšek iz Studencev, Stritarjeva ulica 28, ki je bila namenjena v šolo. Nesrečna dijakinja je bila takoj mrtva. Tovorni avto je last prevoznika Laha, Taborška ulica 8.; sofiiral pa ga je Ivan Breznici. Sodna komisija bo skušala ugotoviti vzrok smrtne nesreče in krivdo.

Pri Sv. Tomažu pri Ormožu si je davi pogljal kroglo v glavo Miha Čanžek, ki je bil takoj mrtev. Vzrok samomora ni znan.

Morske ribe!

GOSTILNI

»GAJEV HRAM« (tel. 40-15) in »LJUBLJANSKI DVOR«

sporočata svojim cenjenim gostom, da sta spet pričeli dobivati ob sredah, četrtkih in petkih redne pošiljke najrazličnejših vrst svežih morskih rib.

Se priporoča

M. Čepič

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti izjave beseda Din 1.— davek posebej.

za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din.

Male oglase

»Slov. Naroda«

oprejana uprava do 9. ure dopoldne

HUBERTUS FLASCI

à din 250.—

vse vrste denjnih plaštev, trend-kov, sukenj, toplega perila itd. tudi po priznanih nizkih cenah

PRESER, Sv. Petra 4. 14.

KUŠEJE

INO VEŠALNE

JUGOGRAFIKA SVETLANA 12/23

SLUŽBE

GOSPODICA

18. letna, inteligentna, s malo maturo in trgovsko šolo, s pisarniško prakso in vedno strojopisja, išče službo v pisarni ali za blagajničarko. Nastop po dogovoru. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Ljubljana«.

SVEČARSKA POMOČNICA

popolnoma sposobna za celokupni svečarski obrat, dobi takoj mesto pri svečarni Mirka Savića, Beograd, Kralja Milana 3. 3058

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din.

OREHOVA JEDRCA

sortiran trčen med, med v satovu in medic kupite najbolje v MEDARNI, Ljubljana, Židovska ul. 6. 46. T.

CEPLJENO TRSJE

sadno drevje, divjake nudi Zher Franjo, Zamušani, Sveta Marjeta, Moškancji. Zahtevajte cenik! 3056

KAPITAL

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din.

KOT DRUŽABNIK pristopim ali se priženim k manjšemu podjetju s 10.000 din. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Postanec«.

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din

Strojepisni pouk

Večerni tečaj, oddelki od 1/2. do 8. in od 1/2. do 9. zvečer. Pouk tudi po diktatu. Tečaj od 1 do 4 mesece.

Novi tečaj se prične 2. novembra. Šolnina zelo nizka. Moderni in največja strojeopisnica s mov. Vpisovanje dnevno do 8. ure zvečer. — Christofor učni zavod, Ljubljana, Domobrankska cesta 15, tel. št. 48-43. 3044

DOPISI

»MOJ IDEAL« Dvignite danes popoldne v upravi »Slovenskega Naroda« pismo po šifro! 3060

OGLAŠUJ

v mali oglasnik »Slov. Narod«

NARODNA

TISKARNA

LJUBLJANA

OSARJANA 8

IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVNIH PRADELOV IN NAJRAZLIČNEJŠIH

f

Umrla mi je po dolgi in mučni bolezni moja ljubljena stara mamica. gospa

Ivana Bitenc

vдова po mesarskem mojstru

Pogreb drage mi stare mamice bo v soboto 28. oktobra t. l. is mrtvašnice državne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, 27. oktobra 1939.

Ježe — vnuk in ostalo sorodstvo

Radiestezija, njen izvor, razvoj in bodočnost

Iskanje vode in naravnih bogastev v zemlji z bajanico je posebna veda, ki nima nič skupnega z okultizmom ali šarlatanstvom

Vsi ste gotovo že slišali ali čitali o iskanju vode s paličico, morda tudi o iskanju zlata, rude ali petroleja. Nepoučeni ljudje smatrajo to za neko vrsto okultizma ali celo za šarlatanstvo, morebitne uspehe pa za golo naključje. Taki ljudje pač ne slutijo, da gre za vedo in da ne delujejo na tem polju samo laiki, amaterji, temveč tudi strokovnjaki raznih znanstvenih panog, geologi, inženirji, zdravniki in drugi.

Baron Codelli, naš najmlajši privrženec radiestezije

Ta najmlajša veda, officialno še nepričnana, čeprav je človeštvo stariša že mnogo, ima svoje korenine v pradavnih časih. Iz starodavne radiestezije, kakor se imenuje vode, rude itd. z bajanico, se je po skrbnem proučevanju razvila sedanja

veda, tako zvana radiestezija, kar pomeni v doslovnem prevodu občutljivost za izžarevanje. V starih časih je bilo združeno s tem praznoverje in tudi okultizem je igral svojo vlogo. Zdaj tega ni več. Fizikalni temelji radiestezije so bili po znanstvenikih že kaj točno določeni, marsikaj bo pa še treba pojasniti in raziskati. Najnovejša učna knjiga radiestezije so podobne učnim knjigam fizike.

Od začetka našega stoletja se bje hudo boj za priznanje bajanice kot orodja moderne vede. Zlasti po svetovni vojni, v kateri je storila bajanica armadam mnogo uslug, se je radiestezija silno razvila, zlasti v Nemčiji, Italiji, Franciji in Angliji, pa tudi v mnogih drugih državah. V Nemčiji se je udomačil izraz Wünschelrutenforschung. Od leta 1913 je bilo v Nemčiji in Franciji mnogo mednarodnih kongresov, na katerih so kazali ljudje, ki imajo ta dar, svojo umetnost. Ti kongresi so privabili mnogo liberalno mislečih strokovnjakov, ki so prej majali z glavami in gledali nezaupljivo na radiestezijo. Tudi ti so se prepirali bodisi z lastnimi poskusi ali pa s točno kontroliranimi poskusi drugih, o resničnosti teh pojavov. Zdaj se prirejuje v vseh večjih državah vsako leto kongres, ustanovljenih je bilo mnogo društev in vedno bolj se kaže, da bo radiestezija kot veda kmalu zavzela mesto, ki ji po njenem pomenu pripada.

Nasprotniki radiestezije trdijo, da je človek s tem darom nekakšen medij ali jasnovidec. Tu je pa temeljna zmotna, sloveča na popolnem neznanju. Izmed 100 ljudi se lahko posveti novi vedi z večjim ali manjšim uspehom 95. Ne moremo pa trditi, da bi bilo med ljudmi toliko medijev. V Nemčiji so vse organizacije z bajanico delujočih ljudi združene od l. 1937. v društvo Reichsverband für das Wünschelrutenwesen in ta organizacija deluje na strogo znanstveni podlagi. Tudi v Italiji se posveča radiesteziji velika pozornost. Genova se mora zahvaliti za svojih 8.000 litrov vode na minuto mlademu Merliniju, ki je našel z bajanico mnogo izdatnih vrelcev dobre pitne vode tam, kjer geologi niso ničesar opravili. Med vojno v Abesiniji je bila italijanska vojska v juž-

nem odseku dobro preskrbljena s pitno vodo iz 29 velikih vodnjakov, ki jih je našel Giovanni Morino na zemljevidu, še preden so bili ti kraji zasedeni. Tudi izdatnost vrelcev je bila vnaprej točno ugotovljena, kar je bilo velikega pomena glede na ogromno porabo vode v vojski. Delo na daljavo po točnih zemljevidih se imenuje telerradiestezija.

V Franciji uporabljajo radiestezijo razen za iskanje vode v krajih, kjer je primanjkuje in tam, kjer geologi niso ničesar opravili, razen iskanja naravnih bogastev v zemlji tudi mnogi zdravniki za hitro diagnozo bolezni ali pa v posebno težkih primerih. Uporaba bajanice in sideričnega nihala je vsestranska. Najbolj znano in najstarejše je iskanje vode, ko se da razen kraja ugotoviti tudi globina vrelca, količina in moč vode ali pa celo njen kemični sestav. Z bajanico lahko odkrijemo tudi podzemne jame, ležišča rude in premoga, vrteče nafte itd. Zdravnik lahko z njo preišče zdravstveno stanje človeka, morebitne izpremembe raznih notranjih organov, ugotovi lahko, katero zdravilo bo pomagalo temu ali onemu bolniku proti določeni bolezni, odloči lahko pravo dieto in podobno. Tudi živinozdravniki s pridom uporabljajo nihalo za določanje bolezni in zdravljenj. V nekaterih državah uporablja bajanico odnosno nihalo policija za iskanje zločincev, žrtve zločinov, utopljencev in izgubljenih ljudi, ko gre za ugotovitve, da li so še živi. Bajanica pomaga tudi iskati izgubljene predmete. Za vse to se uporablja izključno telerradiestezija.

Poskusite vzeti v roko nihalec, tako da boste držali med palcem in kazalcem dno roke, ne v nameri, da avati družbo, temveč z namenom resnega poskusa. In morda boste imeli srečo, kakor jo ima večina onih, ki jih je zdaj še po svetu nepregledna množica, da se vam začne nihalec v roki nenadoma premikati, opazovati kroge ali elipse ali nihati. Indicialno vam bo drugače nadzalec, drugače nadzalec, drugače nadzalec, zopet drugače nad magnetom ali žepno baterijo. In v tem trenutku se vam odpre vrata v čudni svet skora, neomejenih možnosti. Jasno vam postane marsikaj, kar je vam zdaj prikrito za zavoso zagonetnosti.

imela Fortuna svoj tretji hram, zgrajen po Tiberiju na bregu Tevere po Cezarjevih vrhovih, dobro miljo za mestnimi vrati proti Ostiji.

V tujem slogu fresk vidi prof. Jacobi neposredno zvezo z bivanjem kraljice Kleopatre v Rimu. Freske so delo umetnikov, ki so prišli v letu 46. po Kristusu v Rim v spremstvu 15 letne egiptiske kraljice. Ko so pozneje pod cesarjem Hadrijanom poslopje popravljali, je ostal slog

ohranjen. Dragocen prispevek je dobila s temi izkopaninami tudi topografija starega Rima. Zdej vemo, kje je bil dolgo iskani tretji Fortunin hram, kje je bila iskani Cezarjevi vrtove, v katerih se je najbrž odigrala idila Cezarja do Kleopatre. In stoletja odpirajo tu naenkrat bežen pogled na burno življenje kraljice in duhovite Egiptanke, ki je očarala največjega vojskovođa starega veka Cezarja.

V vojni se rodi več dečkov

Zanimivi statistični podatki iz svetovne vojne

Trditve se zdi smešna, a statistika dokazuje, da je tako. Da se rodi med vojno več dečkov kot deklic so ugotovili med svetovno vojno na podlagi statističnih podatkov v Angliji, na Škotskem, v Irski in tudi na Madžarskem. Nekateri evgeniki so sprva mislili, da je iskati razloga za večje število rojstev dečkov v vojni psihozi. V vojnem času so moški v bojnem razpoloženju in vsi izrazito moški nagoni se razmahnejo. Tako psihološko razlago dejstva pa so ovrgle statistike o rojstvih v nevtralnih državah. Tudi v Švici, na Danskem in v Nizozemski se je med svetovno vojno rodilo več dečkov kot deklic.

V Nemčiji se je na primer l. 1914 rodilo na 1000 deklic 1062 dečkov, l. 1915 1060 dečkov, l. 1916 1071 dečkov, l. 1917 1072 dečkov, l. 1918 1077 dečkov in l. 1919 1085 dečkov na 1000 deklic.

V Angliji je statistika rojstev pokazala v istih letih podobno naraščanje rojstev dečkov v primeri z deklicami in sicer se je rodilo l. 1914 1034 dečkov, l. 1915 1040 dečkov, l. 1916 1040, l. 1917 1044, l. 1918 1048 in l. 1919 1060 dečkov na 1000 deklic.

Če bi vojna trajala sto let, kar je pa pri današnjem razvoju vojne tehnike in gospodarstva nemogoče, bi se zgodilo, da bi z našega planeta izginile ženske in ne moški, kajti po progresiji, ki se je pokazala

med svetovno vojno, bi se po sto letih vojne rodili samo še dečki.

Bistre glave so že mnogo razmišljale o tem pojavu. Nekateri si razlagajo naraščanje rojstev dečkov med vojno kot posledico neke nam večkrat neudumljive previdnosti in močrosti mater narave, ki ne trpi nereda v svojem gospodinjstvu in vzpostavi moteno ravnotežje, kadar je to potrebno. Pripomniti pa je treba, da so bili v vojni rojeni dečki sicer številnejši v primeri z rojstvi deklic, toda bili so pa tudi telesno manj odporni, šibkejši kot dečki, rojeni pred vojno.

Neki zdravnik je ugotovil, da rode zdrave ženske, ki se jim ni treba boriti za vsakdanji kruh, ki žive torej bolj ali manj brezskrbno, večinoma deklice. Morda je v tem dejstvu poasnost, zakaj se rodi v vojni več dečkov kot deklic. Zene žive v večnem strahu, v nemiru in skrbeh, zaradi tega rode dečke, vsaj po obratni analogiji z ženskami, ki žive brezskrbno v miru in rode deklice.

V Nemčiji, Franciji, Angliji in Poljski v bodočih mesecih in letih vojne bodo torej po večini dečki, če bo obveljalo načelo, ki se je izkazalo med svetovno vojno, toda današnja vojna je čisto drugačna kot je bila svetovna, pravijo generali, zaradi tega se utegne tudi v tem pogledu kaj spremeniti.

Dragocena zbirka knjig

V Leninovi knjižnici v Moskvi je bil v oddelku dragocenih knjig in rokopisov sestavljen podoben katalog redkih knjig, ki jih je v tej knjižnici okrog 100.000. Med temi je 742 knjig izdanih v 15 stoletju. Tiskale so jih prve nemške tiskarne v Mainz, Augsburgu, Nürnbergu in Kölnu. Med temi dragocenimi knjigami je Ptolomejev atlas, napisan l. 1486 na pergamentu. Taki atlasi so na svetu samo trije. Omembe vredna je tudi zbirka knjig nemškega tiskarja Antona Kobergerja iz 15. stoletja. Med njimi je prva v tej tiskarni napisana knjiga »Rödbinska kronika Hartmanna Schedela« z lesorezi Michaela Wolgemutha.

Med dragocenimi knjigami so tudi prvi izvod rimske zgodovine Tita Livija, nati-

skan l. 1469 v Neaplju, »Senecova dela«, napisana l. 1475 in »Moralni vzgojni nauki«, prva knjiga, napisana l. 1469 v Švici. Mojskovo delo tiskarske umetnosti 16. stoletja je nemški prevod psalmov, izpod peresa Martina Luthra, izdan l. 1525 v Nürnbergu, eden izmed treh izvodov ohranjenih v svetovnih knjižnicah. Zelo redek in dragocen je tudi prvi izvod Ilade in Odiseje v grškem originalu, izdan l. 1488 v Florenci.

NI TAKO HUDO

Držal jo je v naročju in jo gledal zaljubljeno v črne oči.

— Kaj bi storila, če bi te zdaj poljubil? — jo je vprašal.

— Na ves glas bi poklicala papana.

Brž jo je izpustil. — Ah prosim, le nikar nobenih scen. Toda misli sem, da je tvoj oče v Ameriki.

Ona povesti oči in zašepeta: Saj to bo menda res.

Dosedanji rezultati vojne na morju

Nemške podmornice niso dovolj močne, da bi zlomile angleško-francosko blokada nemških pristanišč

Vojna na morju in pod morjem je v polnem teku. Francoske in angleške podmornice podpirajo svoja vojna brodovja z opazovanjem gibanj nemških pomorskih ednic v t. zv. Nemškem zalivu. Njihove naloge so prvenstveno izvidniškega značaja, ter ni pričakovati, da bi čuli kaj posebnega o njihovih akcijah. Nemška trgovska mornarica je blokirana deloma v nevtralnih pristaniščih, deloma v nemških lukah. Nemške trgovske ladje vozijo samo še po Baltičkem morju, kamor je dostop angleškim in francoskim podmornicam skoraj nemogoč. Nemška vojna mornarica pa je razmeroma šibka in ne more tvegati kakih izpadov izven trikotja med otoki Bornholm, Helgoland in Sylt.

Popolnoma drugačnega značaja so strategične taktične naloge nemških podmornic. Svetovna vojna je polna angleških in francoskih ladij, ki vzdržujejo pomorske zveze med zapadnimi veselišami ter njihovimi kolonijami, dominioni in drugimi svetovnimi tržišči. Angleška in francoska vojna mornarica morata biti neprestano na straži zaradi blokade nemškega primorja in tvorita tako stalne cilje za napade nemških podmornic. Pri teh napadih so imele nemške podmornice posebno prve dni vojne mnogo uspehov, kar je pripisati predvsem temu, da so bile že od prvega trenutka vojne konflikta na svojih bojnih položajih. Potek dosedanjih napadov nemških podmornic na trgovske ladje dokazuje, da se Nemci drže načel mednarodnega prava o podmorniški vojni. Po teh določbah mednarodnega prava morajo biti trgovske ladje predhodno posvarjene, da se moštvo pred potopitvijo lahko reši z rešilnimi čolni. Tkvz. totalna podmorniška vojna se torej še ni začela.

Dosedanji potek nemške podmorniške vojne dokazuje, da nemške podmornice niso dovolj močne, da bi zlomile angleško-francosko blokada nemških pristanišč. Zato je pritegnilo nemško vrhovno poveljstvo v borbo proti angleškemu vojnemu

brodovju tudi nemško letalstvo, ki je doseglo resne uspehe proti posameznim angleškim pomorskim ednicam. Vendar pa vsaj doslej tudi letalstvo ni moglo znatno okrniti vojne moči angleške mornarice. Potek dosedanjih letalskih napadov na angleško vojno mornarico potrjuje pravilnost računov tistih nemških letalskih strokovnjakov, ki pravijo, da je treba računati z izgubo sto in več letal za uničenje enega velikega bojnega broda. Uspešna akcija proti angleškim pomorskim ednicam je mogoča samo z množinskimi letalskimi napadi, ki pa so zvezani z množinskimi žrtvami in jih zato nemško letalstvo zaradi pomanjkanja surovin za gradnjo novih letal ne more prevečkrat tvegati.

Nemške podmornice so v borbi proti angleški vojni mornarici dosegle dva velika uspeha. Potopile so nosilca letal »Courageous« in bojni brod »Royal Oak«. Po poročilih angleške admiraltete pa so utrpeli nemške podmornice že tudi težke izgube, ker so angleške in francoske pomorske ter zračne edince potopile že okrog 20 nemških podmornic. Nemčija je imela po službenih podatkih ob izbruhu vojne okrog 60 podmornic, med njimi 20 visokomorskih. V gradnji je bilo ob začetku vojne v nemških ladjedelnicah še 28 podmornic, med njimi 9 malih za operacije ob obali in na Baltičkem morju.

Uspehi dosedanje akcije nemških podmornic proti zavezniki trgovskim ladjam so v primeri z onimi v svetovni vojni doslej dokaj skromni. Angleške ladjedelnice zgradijo sproti več novih trgovskih ladij, kakor jih potopijo nemške podmornice. Poleg tega je treba računati še s tem, da je bil velik del angleških in francoskih trgovskih ladij potopljen prve tedne vojne, ko trgovske ladje še niso bile oborožene s topovi za borbo proti podmornicam in ko še niso plule v spremstvu vojnih ladij v t. zv. konvojih.

Informacije o kapaciteti nemških ladjedelnic za graditev podmornic so zelo raz-

lične. Gotovo je samo to, da je nemška admiralteta računala leta 1918, da bo z novim letom 1919 tako spopolnila graditev novih podmornic, da bo zgrajena vsak dan po ena podmornica. Danes je nemška industrija gotovo mnogo jačja, kakor je bila l. 1918 in je potem mogoče računati s tem, da bodo nemške ladjedelnice res mogle graditi dnevno po eno podmornico. Vendar pa so izgube na podmorniškem orožju danes tudi mnogo večje, kakor so bile med svetovno vojno, ko so Angleži in Francozi šele preizkušali različne vrste orožja za borbo proti podmornicam.

Posebna sreča z atentati

Ob koncu septembra je umrla v mestu Turlocku v Kaliforniji 99 let stara Sarah Marie Leveringova, ki je bila po čudnem naključju priča atentatov na tri ameriške predsednike Abrahama Lincolna, Jamesa Garfielda in Williama Kinleya. Bilo ji je 22 let, ko je sedela 14. aprila v Fordovem gledališču v Washingtonu in videla na lastne oči revolverski atentat, ki ga je izvršil na predsednika Lincolna igralec Booth. 2. julija 1881 je bila na kolodvoru v Washingtonu, kjer je ustrelil Charles Guiteau predsednika Garfielda, ko je prišel na kolodvor in končno je bila 6. septembra leta 1901 na razstavi v Buffalu, na kateri je bil izvršen atentat na predsednika McKinleya.

Kleopatrina bivanje v Rimu

Delavci, ki so razbirali korito Tiberja blizu bazilike sv. Pavla v Rimu, so našli na antične zidove, freske in plastike, po katerih se da sklepati, da je bil odkrit kraj slovečih Cezarjevih vrtov. Izkopanine so prekosile vse pričakovanja. Naleteli so na dve glavni vlagi, zgornjo iz Hadrijanovih časov, spodnjo pa iz konca republike. Zlasti dragocene so freske na mozaikni podlagi, predstavljajoče šest ladij s pestrimi slikami bogov in grških napis. Njihov slog kaže na aleksandrijsko delo. Prof. Jakob, ki vodi izkopavanje, meni, da prikazujejo freske svetovna na Reki na čast boginje sreče. O tem lahko čitamo tudi v klasikah, da je

Film »Marija Antoineta« v kinu Matici

Avstrijska cesarica Marija Terezija postavila na dvorec v Schönbrunn pri Dunaju svojo 16letno hčerko, princezo Marijo Antoineto, in ji sporoči, da se je odločila, v interesu prijateljstva z močno Francijo poročiti jo s francoskim prestolonaslednikom. Presrečna Marija Antoineta dospela na francoski dvor Louisa XV, kjer se takoj objavi in v največjem razkošju vrši svatbo mlade Marije Antoinete s prestolonaslednikom Louis, poznejši francoski kralj Louis XVI, živi popolnoma izven bučnega in razkošnega dvorskega življenja. Marija Antoineta je trn v očesu Madame Dubarry, ljubice Louisa XV., katere je imela nepoprijemljiv vpliv na kralja. Javno jo žali in ponižuje. Vendar Marija Antoineta v svoji nalivnosti in nepokvarjenosti prenasa vdano vse žalitve in tekoče, posebno še, ker že dve leti zama prikaže potemca. A vedno bolj in bolj se vda v razkošno dvorsko življenje, v katero jo uvaja spletkar vojvoda Orleanski. Pri neki priliki se Marija Antoineta seznani s švedskim grofom Fersenom in to njeno poznanstvo postane njena največja ljubezen. Marija Antoineta in Madame Dubarry sta si vedno bolj nasprotni in vsled tega pada v nemilost pri kralju Louisu XV, ki razveljavi njen zakon, in že bi moral Marija Antoineta zapustiti Francijo. Toda se istega večera kralj Louis XV. nenadoma umre in tako postane Louis XVI. in Marija Antoineta vladarja velike Francije in to baš v času, ko si je bila Marija Antoineta najbolj v svesti, kako vda no ljubi grofa Fersena. Neprijatelj kralja in kraljice trošijo venomer lažne in obrekljive vesti o razuzdanosti Marije Antoinete in njenem razkošnem življenju. Posledica tega — revolucija, strašni dnevi

Francije in z njo v zvezi tragičen konec nesrečne a najlepše kraljice Francije. V teh težkih dneh ostal je zvest Mariji Antoineti samo knez Fersen. Skušaj jo na vse mogoče načine rešiti, pripravlja za njo beg, ki pa se ni posrečil. Marija Antoineta prenaša najtežje udarce usode in nekega oktobrskega jutra klone glavo pred neizprosno roko usode.

Veliko mogočno, razkošno filmsko delo, na katerem se je delalo v Ameriki več let in na stroških izdalo več milijonov dolarjev. Film se je v vsakem oziru posrečil in uživa sloves po vsem svetu. Vse veliko razkošje na francoskem dvoru, nalivnost in nepokvarjenost mlade princeze in poznejše kraljice, njena borba z ljubico kralja Louisa XV., Madame Dubarry, revolucijski dnevi, kruta tragika nesrečne Marije Antoinete in njena velika ljubezen do grofa Fersena, je tako bogat in pester svet, da dejanje tudi za trenutke ne pusti v napetosti in uživanju. Glavna igralka Norma Shearer je ravno s tem filmom postala slavna, ker je podala vlogo Marije Antoinete tako naravno, da ima človek vtis, kakor bi imel pred seboj res ubogo in nesrečno kraljico. Tudi ostale vloge so zasežene po najboljših zvezdnikih, tako Tyrone Power, ki je danes najboljši ljubavnik v ameriškem filmskem svetu, nadalje John Barrymore (Louis XV.), Robert Morley (Louis XVI.). Ni dvoma, da bo film »Marija Antoineta«, ki je danes največji zgodovinski film, tudi za našo publiko poseben dogodek, in da si ga bo hotel prav vsakdo ogledati. Vseled velikega zanimanja za film, priporočila uprava kina Matica, da si nabavi za današnjo premiero vstopnice v predprodaji. Predstave ob 16., 19., zadnja ob 21.15 uri. (—)

Lev Vladika:

MOŽ, KI JE UGASNIL SOLNCE

FANTASTIČEN ROMAN

Ta odgovornost je jela glodati njegovo notranjost kakor lačna podgana. Vedno pogostje se je zavedal, koliko človeških življenj ugasne vsak dan samo zato, ker se hočejo polastiti njega.

In celo ta žena s svojim mičnim padalcem bi bila mogla povsem nedolžno doživeti nesrečo.

Toda kazalo ni tako. Liku baklja goreči kosi letala so se bili že malo prej zarili v razrvano polje, žena je pa še vedno padala s padalcem doli kakor za šalo.

Dosegla je zemljo.

Padla je bila nekam slabo. Zato ni mogla vstati. Havel je planil pokonci, naglo je pognal dvigalo, drugo roko je pa odprl stekleno steno gradu.

Odhitel je k nji.

Ležala je že nepremično — z obrazom navzdol.

Dvignil je njeno glavo... bil je očarljiv pogled. Čeprav je bila napol onesveščena in je dihala zelo počasi, je izražal njen obraz skoraj nadnaravno nežnost in lepoto. Iz njega je odsevala izredna inteligenca.

Dvignil jo je v naročje.

Bil je še daleč od gradu, kakih stopetdeset korakov, eden izmed pilotov in Alois sta mu šele prihajala naproti. In tedaj se je nenadoma zgodilo nekaj neslutnega.

Sto korakov od vrat se je naenkrat pojavil velik

avto. Stal je tam že od noči, malone že ves dan za skupino dreves tako spretno maskiran, da ga nihče iz gradu ni opazil, niti mož v stolpiču ga ni videl.

Pridrvel je, pognan po raketah, s silno brzino in zavozil naravnost proti vratom. Bil je ogromen liki veletank in hiter kakor strela.

Ni se ustavil.

Nalik velikemu ovnu se je zaletel v vrata. Solidna kovinska vrata so zajela pod silnim udarcem in se divje razletela na obe strani.

Avto je zdrvel naprej preko te ovire.

Čudno... nikogar ni bilo za volanom.

Prvi je opazil to seveda Heran, ki je imel službo, in takoj je naperil rdečkasti reflektor na avto. In že se je prikazal žolti žarek.

Eksplozirala je pogonska snov in od mogočnega kolosa je ostala samo razbita in zveržena pločevina.

Havel je stal do tistega trenutka presenečen s neznanom krasno ženo v naročju in prav tako presenečena sta stala oba moža na grajskem pragu.

— Kaj je bilo to? Čemu?

— Čigav oven je bil to, ki naj bi nekemu neznanu utrl pot?

Da! To naj bi bil storil!

Samo da tega nihče ni mogel opazovati.

To je bil načrt Herberta Kauma, kapitana policijske straže Vojnega konzorcija. In ta krasna žena v Havlovem naročju ali bolj rečeno najprej ona je spadala v ta načrt. Herbert Kaum je bil skrivt v obli C-H-16 (ki je bila dobila to ime po psevdonimu svojega izumitelja) in bil je namazan s Brownovim neprobodljivim lakom. Pol čebriča ga je bil porabil zase, dragoceno polovico, kajti razen druge polovice ga na svetu ni bilo več.

Načrt je bil enostaven. Skozi razbita vrata se pripelje Kaum v svoji obli prav do Havla. Tam zleze iz nje in se preden se bo kdo zavedel, zgrabi Havla in ga nasilno potisne v oblo. Pri tem se je zanašal na naključje, da bo Havel zunaj — in na svoje mišice. Končno bo lahko pripomogla s pomožno roko k uspehu tudi žena, ki bo padla s padalom na tla. In to ni bil nihče drugi, nego Luisa Laverova.

Obli C-H-16 se je pod njegovimi nogami hitro valila za drvečim avtomobilom. Bila je popolna. Njena sprednja polovica je točno izražala sliko, ki je bila za njenim hrbtom. Solnce je bilo danes pod oblakom, — senca se torej ni plazila za njim in samo trava je pripogibala svoje glave pod težo aparata.

Herbert Kaum je bil razburjen. Se nikoli v življenju se ni bal. Bil je vedno kakor izjekla skovan.

A zdaj — tik pred njim je najmočnejši mož sveta in vendar bo podlegel njemu — Kaumu. Ne glede na slavo, napredovanje, milijon faraoov...

Eksplozija avtomobila je ustavila njegov nemir. Zdej je bilo treba prijeti za delo.

Naglo je poganjal oblo.

Toda kaj je to? Rdečkasti reflektorček je šinil po travi pred njim in se ustavljal na obodu oble. Žolti žarek je zažarel... in pod njegovim ognjem se je vznela obli liki gumijast balonček.

Od presenečenja je Kaum pozabil ustaviti noge, s katerimi je poganjal oblo. Toda če je bil presenečen on, so bili tem bolj presenečeni vsi drugi, ki se jim je bil prikazal Kaum, kakor da je zrasel iz pekla.

Žolti žarek ni nehal zasledovati Kauma. Toda Kaum je bil namazan z izollirajočim lakom, a vročina žoltega žarka je bila ogromna. In tako je Herbert Kaum kmalu spoznal, da ga niti njegova prevleka

ne bo mogla trajno ščititi. Skočil je ven v poskakajočem trganem teku, da bi vsaj za hip ušel iz območja žolte prikazni.

Zena v Havlovem naročju je odprla oči in z enim pogledom je vsa prestrašena spoznala položaj. En sam trenutek je bil to, toda Havel je hipoma spoznal njeno vlogo v tej pasti.

V prvem trenutku ji je hotel razbiti glavo ob najbližji strop — pa si je premislil. Položil jo je lahno na tla in skoraj ironično se je poklonil:

— Izvolite, prosim, — z ženami se ne borim.

Vsa začudena in presenečena je Luisa obstala. Nekaj časa sta se gledala. Nobene besede ni mogla spraviti iz sebe. Upor se je oglašal v nji. Silna jeza jo je obhajala — toda pod pogledom njegovih modrih oči se je polegal njen srd liki pritepen pes.

— Hvala, — je dejala naenkrat tiho in pokorno, potem se je pa molče obrnila in počasi odšla.

Se se je sklonila kakih trideset korakov dalje in položila dve stvari na tla. Pozneje se je izkazalo, kaj je bilo to:

Zastrupljeno malajsko bodalo in precizen električni ubijač.

★

Najzadovoljnejši je bil tistega dne Heran. On je bil namreč tisti, ki se je skrivljal pod tujim imenom C-H-16. Samo da je bil izumil k svoji obli tudi steklo, ki zanj nevidnost oble ni obstajala. In iz tega stekla so bila narejena vsa okena v grajskem stolpiču.

Lahko bi zažgali tako še dve obli pri poskusih, kako bi preprečili gorljivost in lahko jim prodam še tri — se je zarezal v svojo dobrodušno očetovsko brado.